

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΕ
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ**

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: ΜΕΤΑΞΑ ΣΟΦΙΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΕΣ: ΣΚΑΛΙΩΤΗ ΜΑΡΙΑ
ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ ΜΕΛΠΟΜΕΝΗ
ΤΣΟΥΜΑΡΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2007

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<u>-ΠΡΟΛΟΓΟΣ</u>	2
<u>-ΣΥΝΟΨΗ</u>	3
<u>-ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1:</u> Ελληνική νομοθεσία	4
<u>-ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2:</u> Πληροφορίες και εκπαίδευση	16
2.1 Γενικά	16
2.2 Μέσα ατομικής προστασίας	18
2.2.1 Εισαγωγή στα μέσα ατομικής προστασίας	18
2.2.2 Κατηγορίες μέσων ατομικής προστασίας	20
2.3 Υγιεινή- Εστίαση- Πρώτες βοήθειες	31
2.4 Σκαλωσιές και κινητές σκάλες	32
2.4.1 Γενικές διατάξεις	32
2.4.2 Υλικά	33
2.5 Μελέτη και κατασκευή	34
2.6 Επιθεώρηση και συντήρηση	35
2.7 Νομοθεσία- Τεχνικός ασφαλείας- Γιατρός εργασίας	36
2.7.1 Κατηγορία Β	40
2.7.2 Προσόντα του τεχνικού ασφαλείας	41
2.7.3 Προσόντα του "γιατρού εργασίας"	42
2.7.4 Αρμοδιότητες του τεχνικού ασφαλείας	43
2.7.5 Αρμοδιότητες του "γιατρού εργασίας"	45
2.7.6 Υποχρεώσεις εργοδοτών	47
2.7.7 Υποχρεώσεις των εργαζομένων	49
<u>-ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3:</u> Εργατικά ατυχήματα	52
3.1 Γενικά	52
3.2 Οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες	54
3.2.1 Παθόντες και οι οικογένειές τους	54
3.2.2 Ασφαλιστικοί οργανισμοί	55
3.3 Μέτρα πρόληψης ατυχημάτων	55
3.4.1 Εργατικά ατυχήματα στην Ελλάδα κατά τη χρονική περίοδο 2000 -2005	60
3.4.2 Σχόλιο	64
3.4.3 Παρατηρήσεις	64
3.5 Σχέση ατυχημάτων- κόστους	65
3.5.1 Γενικά	65
3.5.2 Κατηγοριοποιήσεις του κόστους	66
3.5.3 Κόστος για το θύμα	67
3.5.4 Κόστος για την εταιρεία	68
3.6 Ο ανθρώπινος παράγοντας	69
3.6.1 Η σημασία του ανθρώπινου παράγοντα στην εργασία	69

3.6.2 Μέτρα αποφυγής ανθρώπινου λάθους	70
3.6.3 Η ανθρώπινη συνεισφορά στα ατυχήματα	71
3.7 Διερεύνηση των αιτιών των ατυχημάτων	72
3.8 Γραπτές διαδικασίες και σήματα προειδοποίησης στους χώρους εργασίας	73
3.9 Στατιστικοί πίνακες	79
3.9.1 Σχολιασμός στατιστικών δεδομένων	94
-ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Αλλοδαποί εργαζόμενοι	96
4.1 Γενικά	96
4.2 Αλλοδαποί εργαζόμενοι στην Ελλάδα	96
-ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Συμπεράσματα	99
-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	101

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του θέματος αυτού είναι η προσέγγιση του εργατικού ατυχήματος στην οικοδομή.

Ουσιαστικά η υγεία και η ασφάλεια των εργαζομένων στοχεύει:

1. στην προαγωγή και διατήρηση του υψηλότερου επιπέδου φυσικής, νοητικής και κοινωνικής ευεξίας των εργαζομένων σε όλα τα επαγγέλματα.
2. στην πρόληψη των επιδράσεων των εργασιακών συνθηκών στην υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων.
3. στην προστασία των εργαζομένων από τους επαγγελματικούς κινδύνους.
4. στην προσαρμογή της εργασίας στον άνθρωπο.

Στη παρούσα εργασία, αφού κατ' αρχάς γίνει ιστορική αναδρομή της σχετικής υπάρχουσας μέχρι σήμερα Ελληνικής Νομοθεσίας, ακολουθεί η κατάσταση που επικρατεί στα εργοτάξια. Με τον εντοπισμό όλων των λανθασμένων ενεργειών και τα στατιστικά στοιχεία, επιτυγχάνεται η εκτίμηση των κινδύνων στο χώρο εργασίας, για την λήψη των απαραίτητων μέτρων προστασίας και πρόληψης.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η ανάγκη του ανθρώπου για εργασία είναι ζωτικής σημασίας και μόνιμη, αφού σχετίζεται άμεσα με την ψυχοσωματική και πνευματική ισορροπία του. Ζωτικής σημασίας είναι επίσης το δικαίωμά του να εργάζεται με ασφάλεια σε κάθε παραγωγική διαδικασία. Δεν είναι τυχαίο ότι ο άνθρωπος έχει εργασθεί κάτω από τις πλέον ανθυγιεινές συνθήκες και σε εργασίες όπου συνιστούσαν κίνδυνο, χωρίς τη λήψη οποιουδήποτε μέτρου προστασίας. Οι νέες τεχνικές έρευνας και ανάλυσης γίνονται εργαλεία στην προσπάθεια για ασφαλέστερες συνθήκες εργασίας, ενώ οι νεότερες και συνεχώς μεταβαλλόμενες θέσεις της κοινωνίας πάνω σε καίρια ζητήματα, όπως του δικαιώματος του “ασφαλώς εργάζεσθε” δημιουργούν τις προϋποθέσεις για ένα πιο ακίνδυνο αύριο του εργαζόμενου.

Είναι γεγονός ότι ο αιώνας που διανύουμε, καθώς και ο προηγούμενος υπήρξαν ορόσημα για την εξέλιξη της Νομοθεσίας περί Υγείας και Ασφάλειας στους κάθε είδους εργασιακούς χώρους. Η προστασία των άμεσα ή έμμεσα εμπλεκόμενων στην παραγωγική διαδικασία κατέστησε αναγκαία τη σωστή και ολοκληρωμένη διαχείριση των θεμάτων υγείας και Ασφάλειας. Η αναγκαιότητα αυτή οδήγησε στη θέσπιση ενός περιεκτικού νομοθετικού πλαισίου, το οποίο όμως είναι απαραίτητο να χαρακτηρίζεται από ευελιξία, ώστε να μπορεί να προσαρμόζεται εύκολα στις απαιτήσεις που εισάγουν οι νέες τεχνολογίες και να χαρακτηρίζεται πάντα από αποτελεσματικότητα. Ως εκ τούτου, η ανάπτυξη της Διαχείρισης του Κινδύνου σε θέματα Υγείας και Ασφάλειας και η διασφάλισή της μέσω ορισμένων κανονισμών και νόμων είναι δείγμα εξελιγμένης και εξελίξιμης κοινωνίας, αφού εκτός του ότι στοχεύει στην οικονομική ευμάρεια, στην ελαχιστοποίηση ή εξάλειψη απωλειών και τελικά στην αύξηση του κέρδους οργανισμών ή εταιριών, καταδεικνύει το σεβασμό που προσάπτεται στην ανθρώπινη ύπαρξη, που είναι σαφές δείγμα ανθρωποκεντρικού πολιτισμού.

ΣΥΝΟΨΗ

Αντικείμενο της πτυχιακής είναι η προώθηση της πληροφόρησης , ενημέρωσης και εκπαίδευσης των μερών σε θέματα υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας. Καθώς τα εργατικά ατυχήματα στις οικοδομές σύμφωνα με τις στατιστικές αυξάνονται συνεχώς.

Οι άνθρωποι που εργάζονται σ' αυτό το χώρο διακινδυνεύουν καθημερινά την ασφάλεια και την υγεία τους που είναι έννοιες θετικές και ορίζονται από την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας ως σωματική, νοητική και κοινωνική ευεξία καθώς και δυνατότητα προσωπικής ανάπτυξης του ατόμου.

Είναι πολύ εύκολο να συζητάμε γι' αυτό το θέμα και για τα μέτρα πρόληψης αποφυγής του, αλλά στην πράξη γίνονται όλα πιο δύσκολα, γιατί η ρουτίνα της καθημερινότητας μας κάνει να ξεχνούμε αυτό που δε θα 'πρεπε , που είναι τα μέτρα ασφάλειας και υγείας. Ο χώρος έχει αρχίσει να δραστηριοποιείται και να δημιουργεί προϋποθέσεις για να αντιμετωπισθούν τα προβλήματα στην εργασία αυτή. Η νομολογία όλο και περισσότερο ανακαλύπτει το δρόμο για να δικαιώσει τον παθών από ένα ατύχημα και να καταστήσει κατανοητό ότι όλα μπορούν ν' αποφευχθούν αρκεί να προσπαθήσουμε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων, η πολιτεία ψηφίζει νομοθετήματα. Τα κυριότερα στο χώρο της οικοδομής παρουσιάζονται στο κεφάλαιο αυτό. Με την σωστή εφαρμογή τους και με το ενδιαφέρον των ατόμων που ασχολούνται με την κατασκευή, στην τήρησή τους, η πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων θα γίνει εφικτή.

Στην χώρα μας, μέχρι την ψήφιση του Νόμου 1568/1985 και του Προεδρικού Διατάγματος 17/1996, η εργατική νομοθεσία για την επαγγελματική Υγεία και Ασφάλεια και ειδικότερα το μέρος αυτής που αναφερόταν στο εργασιακό περιβάλλον, χαρακτηριζόταν από ανυπαρξία κανόνων για την έρευνα των παραμέτρων που δρουν στο σύστημα <<άνθρωπος-παραγωγική διαδικασία- εργασιακό περιβάλλον>> και οι οποίες θέτουν τις προϋποθέσεις για την ορθολογική διασύνδεση των τριών αυτών βασικών στοιχείων του εργασιακού συστήματος. Υπήρχε επίσης ασάφεια των διατάξεων που προσδιορίζουν το πλαίσιο του ασφαλούς- για την υγεία των εργαζομένων – εργασιακό περιβάλλοντος

Αποτέλεσμα της κατάστασης αυτής ήταν η διαμόρφωση ενός εργασιακού περιβάλλοντος χαμηλών προδιαγραφών, με αυξημένες εστίες επαγγελματικού κινδύνου και συνέπεια τη χαμηλή παραγωγικότητα και παραγωγή και το τεράστιο κοινωνικό και οικονομικό κόστος για τον εργαζόμενο, την επιχείρηση και την χώρα.

Τα κυριότερα νομοθετήματα που έχουν θεσπιστεί στην χώρα μας για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων στα εργοτάξια οικοδομών και τεχνικών έργων είναι

- **Π.Δ. 778/80**<<περι μέτρων ασφάλειας κατά την εκτέλεση οικοδομικών εργασιών>> (ΦΕΚ 193/26-8-1980)

- **Π.Δ. 1073/81** <<περί μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεση εργασιών εις εργοτάξια οικοδομών και πάσης φύσεως έργων αρμοδιότητας πολιτικού μηχανικού>> (ΦΕΚ260/16-9-1981).
- **Ν.1396/83** <<Υποχρεώσεις λήψης και τήρησης των μέτρων ασφαλείας στις οικοδομές και λοιπά ιδιωτικά τεχνικά έργα(ΦΕΚ126/Α/15-9-1983)
- **ΥΠ. ΑΠ. 130646/84**<<Ημερολόγιο μέτρων ασφαλείας >>(ΦΕΚ154/Β/19-3-1984)
- **Ν. 1430/84** <<Κύρωση της 62 Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας >> που αφορά τις διατάξεις ασφάλειας στην οικοδομική βιομηχανία και ρύθμιση θεμάτων που έχουν άμεση σχέση με αυτή (ΦΕΚ49/Α/18-4-1984)
- **Ν. 1568/85** <<υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων>>. (ΦΕΚ117/Α;/18-10-1985)
- **ΥΠ.ΑΠ. 131325/87** <<Σύσταση μικτών επιτροπών ελέγχου σε οικοδομές και εργοταξιακά έργα>>(ΦΕΚ467/Β/28-8-1987)(Κύρωση με τον νόμο 1767/88 άρθρο 19)
- **ΥΠ.ΑΠ.16440/93** <<Κανονισμός παραγωγής και διάθεσης στην αγορά συναρμολογούμενων μεταλλικών στοιχείων για την ασφαλή κατασκευή και χρήση μεταλλικών σκαλωσιών>>(ΦΕΚ756/Β/28-9-1993)
- **Π.Δ.225/89**<<Υγιεινή και ασφάλεια στα υπόγεια τεχνικά έργα>>(ΦΕΚ106/Α/2-5-1989)
- **Π.Δ. 305/96** <<Ελάχιστες προδιαγραφές ασφαλείας και υγείας που πρέπει να εφαρμόζονται στα προσωρινά και κινητά εργοτάξια σε συμμόρφωση προς την οδηγία 92/57ΕΟΚ>>(ΦΕΚ212/Α/29-8-1996)
- **Απ.υφ.ΥΠΕΧΩΔΕ ΔΙΠΑΔ/ΟΙ./117/2001** <<Πρόληψη εργασιακού κινδύνου κατά την μελέτη του έργου>>(ΦΕΚ266/Β/14-3-2001)

Αναλυτικότερα

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 778/1980

<Περί μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεση οικοδομικών εργασιών>

Στο διάταγμα αυτό

- Δίνονται οι ορισμοί των σταθερών, κινητών και ανηρημένων ικριωμάτων. Όπως επίσης και οι τεχνικές προδιαγραφές για την σωστή λειτουργία και χρήση τους.
- Καθορίζονται τα μέτρα ασφάλειας κατά την συναρμολόγηση των στεγών και κατά την εκτέλεση εργασιών σε αυτές.
- Ορίζονται τα μέτρα προστασίας για αποφυγή των πτώσεων από τα πέρατα των ξυλοτύπων και των πλακών, από τους φωταγωγούς, από τα ανοίγματα των δαπέδων και τα κλιμακοστάσια.
- Γίνεται αναφορά στις γενικές αρχές ασφάλειας, στα μέτρα προστασίας που πρέπει να λαμβάνονται σε περιπτώσεις δυσμενών καιρικών συνθηκών και σε περίπτωση διατάραξης του φέροντα οργανισμού ή βοηθητικών από την λειτουργία μηχανημάτων ή μηχανικών συγκροτημάτων που προκαλούν κραδασμούς.

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 1073/1981

<Περί μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεση εργασιών σε εργοτάξια οικοδομών και πάσης φύσεως έργων αρμοδιότητας Πολιτικού Μηχανικού>

Το διάταγμα αυτό χωρίζεται σε οκτώ τμήματα που αναφέρονται σε διαφορετικές φάσεις του έργου.

(www.tee.gr.)

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΕΚΣΚΑΦΩΝ

Στο τμήμα αυτό αναφέρονται :

- Τα μέτρα ασφαλείας που πρέπει να λαμβάνονται πριν την έναρξη εργασιών για την εκσκαφή όπως ύπαρξη δικτύου ρεύματος, ύδατος, αερίου κ.τ.λ.. στην περίπτωση όμορων κτιρίων, κεκλιμένων επιπέδων και πτώσεις υλικών και αντικειμένων.
- Τα ειδικότερα μέτρα προστασίας κατά την εκσκαφή θεμελίων και τάφρων όπως αντιστηρίξεις πρανών, διαβάσεις τάφρων και για εργασίες που πραγματοποιούνται εντός ορυγμάτων και φρεάτων.

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΕΩΝ

Στο τμήμα αυτό περιγράφονται

- Τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται πριν την έναρξη εργασιών κατεδάφισης.
- Τα μέτρα και η διαδικασία κατεδάφισης με ασφαλή τρόπο.
- Τα μέτρα για ειδικά έργα ή στοιχείων του έργου.

ΚΥΡΙΩΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΡΓΟΤΑΞΙΑΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Στο τμήμα αυτό προστίθεται νέες διατάξεις στο π.δ. 778/80 για τα ικριώματα και αναφέρεται στο πλάτος των δαπέδων εργασίας ανάλογα με την κατά περίπτωση χρήση τους. Επίσης γίνεται καθορισμός της ασφάλτους κυκλοφορίας εργαζομένων και οχημάτων στο χώρο του εργοταξίου με ιδιαίτερη αναφορά στα μέτρα προστασίας από πτώσεις.

ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ-ΕΡΓΟΤΑΞΙΩΝ

Στο τμήμα αυτό

- Αναφέρονται οι προδιαγραφές που πρέπει να τηρούν τα εργοταξιακά μηχανήματα.
- Δίνονται τα τεχνικά στοιχεία, οι απαιτούμενες επισημάνσεις, και οι όροι ασφαλούς εγκατάστασης και χρήσης των μηχανοκίνητων ανυψωτικών μηχανημάτων και καθορίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές για την σωστή λειτουργία, των οργάνων και των εξαρτημάτων τους.
- Καθορίζονται οι απαιτήσεις για την ασφαλή εγκατάσταση και την λειτουργία των αυτοκίνητων εγχύσεως ετοιμού σκυροδέματος.

ΗΛΕΚΤΡΟΔΟΤΗΣΗ ΕΡΓΟΤΑΞΙΩΝ

Στο τμήμα αυτό καθορίζονται

- Τα μέτρα ασφάλειας για τις ηλεκτρικές εγκαταστάσεις του εργοταξίου και οι προδιαγραφές του φωτισμού των χώρων ή περιοχών του.
- Τα μέτρα ασφάλειας των ηλεκτροκίνητων μηχανημάτων.

ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΥΛΙΚΟΥ

Στο τμήμα αυτό αναφέρονται οι μέθοδοι εργασίας για την ασφαλή πραγματοποίηση της φόρτωσης ,της εκφόρτωσης ,αποθήκευσης, στοιβάσματος, απόληψης, ρίψης και μεταφοράς των διαφόρων υλικών στα εργοταξιακά έργα.

ΧΩΡΟΙ Ή ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΜΕ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ-ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ

Στο συγκεκριμένο τμήμα ορίζονται τα μέτρα ασφάλειας τα οποία λαμβάνονται στους χώρους με υψηλό κίνδυνο εκρήξεων ή αναθυμιάσεων και οι ενέργειες για την πρόληψη και αντιμετώπιση πυρκαγιών.

(www.elinyae.gr.)

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Στο τμήμα αυτό

- Καθορίζεται η υποχρέωση του εργοδότη για την παροχή των ατομικών μέτρων προστασίας και η υποχρέωση των εργαζομένων για την χρήση τους, δίνονται οι προϋποθέσεις και οι τρόποι.
- Καθορίζονται οι όροι υγιεινής και εστίασης στα εργοτάξια

- Για τα μεγάλα έργα εκτός πόλεως προβλέπεται η υποχρέωση παροχής πρώτων βοηθειών από ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό ή από συνεργαζόμενο ιατρό.

NOMOS 1396/1983

<<Υποχρεώσεις λήψης και τήρησης των μέτρων ασφάλειας στις οικοδομές και λοιπά ιδιωτικά τεχνικά έργα. >>

Οι διατάξεις αυτού του νόμου δεν έχουν σχέση με την ασφάλεια των κατασκευών αλλά αναφέρονται αποκλειστικά σε υποχρεώσεις για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων και των μέτρων που πρέπει να λαμβάνονται.

Ειδικότερα οι υποχρεώσεις του εργολάβου και του υπεργολάβου ολόκληρου ή μέρους του έργου, του κύριου του έργου του επιβλέποντα και του μελετητή.

Με τον ίδιο νόμο καθιερώθηκε και η τήρηση ημερολόγιου μέτρων ασφάλειας, που χορηγείται από την αρμόδια αρχή για τα τεχνικά που εκτελούνται σε πόλεις με πληθυσμό πάνω από 10.000 κατοίκους ή με συμβατικό προϋπολογισμό για οικοδομή όγκου 1.000 κυβικών μέτρων. Το ημερολόγιο είναι στην διάθεση κάθε ατόμου που έχει έννομο συμφέρον με ευθύνη του εργολάβου ή υπεργολάβου ή του κύριου του έργου αναλόγως τον υπεύθυνο.

Υποχρέωση για ενημέρωση του ημερολογίου έχει ο επιβλέπων το έργο, οι υπόχρεοι για την διένεξη των ελέγχων ή δοκιμών που ορίζονται από την νομοθεσία και οι επιθεωρητές εργασίας μπορούν να αναγράφουν τις υποδείξεις τους.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ 130646/1984

<<Ημερολόγιο μέτρων ασφαλείας>>

Με την απόφαση αυτή καθορίστηκε ο τρόπος τήρησης, ο τύπος και το περιεχόμενο του ημερολογίου ασφαλείας. Η θεώρησή του και ο τρόπος χορήγησης αντιγράφων.

NOMOS 1430/1984

<<Κύρωση της 62 Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας>> που αφορά τις διατάξεις ασφάλειας στην οικοδομική βιομηχανία και ρύθμιση θεμάτων που έχουν άμεση σχέση με αυτή.>>

Οι διατάξεις του νόμου αυτού που αφορούν τα ικριώματα, τα ανυψωτικά μηχανήματα, τον προστατευτικό εξοπλισμό και τις πρώτες βοήθειες και τις υποχρεώσεις του εργοδότη.

NOMOS 1568/1985

<<Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων>>

Με τις διατάξεις του νόμου αυτού, έχουμε τις αρμοδιότητες της Επιτροπής και Ασφάλειας της Εργασίας (Ε.Υ.Α.Ε.), του τεχνικού ασφάλειας και του γιατρού εργασίας. Όργανα τα οποία βοηθούν στην βελτίωση των συνθηκών εργασίας στην επιχείρηση.

Επίσης έχουμε τα όργανα βελτίωσης των συνθηκών εργασίας σε εθνικό επίπεδο με σύσταση συμβουλίου υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας και νομαρχιακές επιτροπές που γνωμοδοτούν για την εφαρμογή για την εφαρμογή των διατάξεων και συντονίζουν την δράση των αρμοδίων υπηρεσιών σχετικά με τα θέματα αυτά και οργανώνουν εκδηλώσεις και προγράμματα επιμόρφωσης. Δίνονται οι κτιριολογικές απαιτήσεις, κριτήρια διαμόρφωσης και γενικά πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου και υποχρεώσεις των εργοδοτών.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ 131325/87

<<Σύσταση μικτών επιτροπών ελέγχου σε οικοδομές και εργοταξιακά έργα>>

Η απόφαση αυτή που κυρώθηκε με το άρθρο 19 του νόμου 1767/1988 προβλέπει τον έλεγχο οικοδομών και εργοταξιακών έργων από μικτές επιτροπές. Με απόφαση του οικείου νομάρχη συγκροτούνται όπου οι τοπικές ανάγκες το απαιτούν. Η σύνθεσή τους, υπό τον επιθεωρητή εργασίας, περιλαμβάνει εκπροσώπους των εργαζομένων και έναν εκπρόσωπο του Τεχνικού

Επιμελητηρίου Ελλάδος. Έργο τους είναι ο έλεγχος της εφαρμογής της εργατικής νομοθεσίας για την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων. Ποινικές και διοικητικές κυρώσεις δίνονται από τον επιθεωρητή εργασίας.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ 16440/Φ.104/445/1993

<<κανονισμός παραγωγής και διάθεσης στην αγορά συναρμολογούμενων μεταλλικών στοιχείων για την ασφαλή κατασκευή και χρήση μεταλλικών σκαλωσιών>>

Με την απόφαση αυτή δίνονται θέματα ως προς την χρήση, συναρμολόγηση, διάθεση και κατασκευή των μεταλλικών σκαλωσιών πρέπει να αναγράφει τον τύπο , την σειρά, έτος κατασκευής και να συνοδεύεται από βεβαίωση εξέτασης τύπου, η οποία χορηγείται από το Υπουργείο Ανάπτυξης και από τους αναγνωρισμένους φορείς. Συναρμολογούνται βάση οδηγιών του κατασκευαστή ή με βάση μελέτης μηχανικού. Οι εφαρμογές των διατάξεων γίνονται από τις αρμόδιες επιθεωρήσεις εργασίας.

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 225/1989

<<Υγιεινή και ασφάλεια στα υπόγεια τεχνικά έργα>>

Το διάταγμα αυτό απαρτίζεται από 10 κεφάλαια και ήρθε να καλύψει ένα κενό στον ιδιαίτερα τομέα των υπογείων τεχνικών έργων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Αναφέρονται αναλυτικά οι υποχρεώσεις που έχουν ο κύριος του έργου, ο εργολάβος, ο υπεργολάβος και οι εργαζόμενοι. Στις υποχρεώσεις συγκαταλέγεται και η σύνταξη μελέτης μέτρων υγιεινής και ασφάλειας και μηνιαίες συσκέψεις όπου συμμετέχουν όλοι οι παράγοντες συμπεριλαμβανομένου του τεχνικού ασφαλείας και του γιατρού εργασίας καθώς και του τεχνικού επιθεωρητή εργασίας κατά περίπτωση. Για τους εργαζομένους αναφέρει την υποχρέωση τήρησης των μέτρων ασφαλείας και παρακολούθησης προγραμμάτων για θέματα υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Αυτό περιλαμβάνει γενικά μέτρα ασφάλειας, μέτρα προστασίας από πτώση αντικειμένων ή κινδύνους πτώσης, σηματοδότησης των χώρων εργασίας και προδιαγραφές

1. για την ασφαλή προσπέλαση σε υπόγειους χώρους εργασίας
2. για τους διαδρόμους κυκλοφορίας οχημάτων και πεζών
3. για τις οδούς και τις εξόδους κινδύνου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

Περιέχει ειδικά μέτρα ασφάλειας για τις εργασίες διάτρησης, χρήσης εκρηκτικών υλών, φόρτωση, μεταφορά, και αποκομιδή υλικών και για τις εργασίες σε φρεάτια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

Περιέχει διατάξεις για τον έλεγχο και την λειτουργία του συστήματος αερισμού των υπόγειων χώρων εργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

Περιέχει διατάξεις για τον φωτισμό, θόρυβο, ηλεκτρισμό και για την προστασία των εργαζομένων από τις σκόνες και τα αέρια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄

Εξετάζει το θέμα της πυροπροστασίας από κοινού με την Πυροσβεστική Υπηρεσία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄

Διατάξεις για τα ατομικά μέτρα προστασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄

Αναφέρεται στην οργάνωση και πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου.

Με το κεφάλαιο αυτό καθιερώθηκε

- Η Μελέτη Μέτρων Υγιεινής και Ασφάλειας (ΜΜΥΑ)

- Το Σχέδιο Υγιεινής και Ασφάλειας (ΣΥΑ)
- Το Σχέδιο Αντιμετώπισης Έκτακτης Ανάγκης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ´

Περιλαμβάνει τα μέτρα για την υγιεινή και την παροχή Α΄ βοηθειών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι´

Ορίζονται τα όργανα που είναι οι Επιθεωρητές Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας.

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 305/96

<<Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που πρέπει να εφαρμόζονται στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια σε συμμόρφωση προς την οδηγία 92/57ΕΟΚ>>

Για το διάταγμα αυτό σημαντικότερα να αναφέρουμε είναι οι συντονιστές σε θέματα ασφάλειας και υγείας, το σχέδιο και ο φάκελος ασφάλειας και υγείας και η εκ των προτέρων γνωστοποίηση.

Απ.υφ. ΥΠΕΧΩΔΕ ΔΙΠΑΔ/ΟΙ./117/2001

<<Πρόληψη εργασιακού κινδύνου κατά την μελέτη του έργου>>

Έχοντας υπόψη τις διατάξεις που ισχύουν εγκρίνεται με αυτήν την απόφαση ή ένταξη των κατωτέρων άρθρων στην ΕΣΥ κάθε έργου.

ΑΡΘΡΟ 1

Ο ανάδοχος μελέτης θα πρέπει να λάβει υπόψη του κατά το σχεδιασμό του τεχνικού έργου τις γενικές αρχές του εργασιακού κινδύνου προσαρμοσμένες για τα τεχνικά έργα και συγκεκριμένα

- Την εκτίμηση, εξάλειψη και αντιμετώπιση των κινδύνων που δεν μπορούν να αποφευχθούν αλλά με τα κατάλληλα μέτρα να προληφθούν.
- Την περιγραφή και τον προγραμματισμό της εργασίας και του απαραίτητου εξοπλισμού ακολουθώντας τις τεχνικές εξελίξεις.
- Την αντικατάσταση επικίνδυνων ουσιών λιγότερο επικίνδυνες.
- Ομαδικά μέτρα προστασίας.
- Σχεδιασμό ενός συστήματος διαχείρισης του επαγγελματικού κινδύνου που θα αναφέρονται οι ρόλοι όλων των εμπλεκόμενων στην εργασία (ΤΑ, ΓΕ, ΣΥΑΕ, ΕΥΑΕ) σύμφωνα με ότι προβλέπεται από την νομοθεσία.

ΑΡΘΡΟ 2

Ο ανάδοχος είναι αυτός που πρέπει να ορίσει Συντονιστή θεμάτων ασφάλειας και υγείας ο οποίος θα αναλάβει και την ευθύνη σύνταξης του Σχεδίου Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ) ΚΑΙ Φακέλου Ασφάλειας και Υγείας.

ΑΡΘΡΟ 3

Ο ανάδοχος μελέτης οφείλει να υποβάλει με το πέρας της Μελέτης το Σχέδιο και Φάκελο ασφάλειας και υγείας.

Ελάχιστες απαιτήσεις για το περιεχόμενο του ΣΑΥ είναι οι εξής

- Πληροφορίες για υπάρχοντα δίκτυα υπηρεσιών κοινής ωφέλειας.
- Κίνδυνοι που δεν μπορούν να αποφευχθούν και μέτρα για την αντιμετώπισή τους ή εναλλακτικές εργασίες.
- Πληροφορίες για τα υλικά που προκαλούν κίνδυνο στην υγεία.
- Μελέτες για κατασκευές ειδικού τύπου και εξοπλισμούς που απαιτούνται.
- Διαδικασίες για πρόληψη στις μελέτες που έχει αρχίσει η κατασκευή τους.

Ο ΦΑΥ θα περιέχει στοιχεία και μάλιστα χρήσιμα στοιχεία για την ασφάλεια και την υγεία, που θα λαμβάνονται υπόψη κατά τα επόμενα στάδια της μελέτης και για όλη την διάρκεια ζωής του έργου.

(Εφημερίδα της Κυβερνήσεως Αρ, Φύλλου 205)

ΑΣΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΠΟΙΝΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ

Για να διαφυλαχθεί η αρμονία στις ανθρώπινες σχέσεις πρέπει το σύνολο να τηρεί κάποιους κανόνες που κάθε μέτριος και συνετός άνθρωπος μπορεί να κατανοήσει και να αποδεχθεί. Αυτοί οι κανόνες έρχονται σε εμάς μέσω του αστικού κώδικα και αν οι πράξεις μας επιφέρουν κίνδυνο για την υγεία και την περιουσία του συνανθρώπου μας τότε θα κριθούμε με τον ποινικό κώδικα.

Στον χώρο της οικοδομής ο κάθε ένας ενδιαφερόμενος θα πρέπει να τηρεί τους κανόνες και τις διατάξεις που προκύπτουν από την νομοθεσία , για την τήρηση των μέτρων ασφάλειας και υγείας, αλλιώς τιμωρείται αναλόγως το αποτέλεσμα που έχει επιφέρει το εργατικό ατύχημα είτε με την μορφή διοικητικών είτε με την μορφή ποινικών κυρώσεων.

Συμπεράσματα: Παρατηρούμε ότι με την πάροδο των χρόνων, θεσπίζονται και τροποποιούνται ολοένα και περισσότερα νομοθετήματα, τα οποία στοχεύουν στην αποτελεσματικότερη εκπαίδευση και προστασία των εργαζομένων και των εργοδοτών στις οικοδομές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

2.1 Γενικά

Οι εργαζόμενοι πρέπει καταλλήλως και επαρκώς :

- να πληροφορούνται τους πιθανούς κινδύνους στους οποίους μπορούν να εκτεθούν στο χώρο εργασίας τους
- να λαμβάνουν οδηγίες και να εκπαιδεύονται στα διαθέσιμα μέτρα πρόληψης, ελέγχου και προστασίας έναντι αυτών των κινδύνων.

Κανένας εργαζόμενος δεν πρέπει να απασχολείται σε θέση εργασίας, αν δε λάβει τις απαραίτητες πληροφορίες, οδηγίες και εκπαίδευση, ώστε να κάνει τη δουλειά του υπεύθυνα και με ασφάλεια. Η αρμόδια αρχή, σε συνεργασία με τους εργοδότες, πρέπει να προωθή προγράμματα εκπαίδευσης έτσι, ώστε όλοι οι εργαζόμενοι να είναι σε θέση να διαβάζουν και να καταλαβαίνουν τις οδηγίες και τις πληροφορίες που έχουν σχέση με την ασφάλεια και την υγεία.

Η πληροφόρηση, οι οδηγίες και η εκπαίδευση πρέπει να παρέχονται σε γλώσσα κατανοητή από τον εργαζόμενο και πρέπει να χρησιμοποιούνται γραπτές, προφορικές και συμμετοχικές προσεγγίσεις των θεμάτων, ώστε να εξασφαλίζεται η πλήρης κατανόηση από τον εργαζόμενο.

Οι εθνικοί νόμοι και κανονισμοί πρέπει να καθορίζουν:

- τη φύση και τη διάρκεια της εκπαίδευσης ή επανεκπαίδευσης που απαιτείται για διάφορες κατηγορίες εργαζομένων που απασχολούνται σε έργα κατασκευών.
- Ότι ο εργοδότης έχει το καθήκον να ιδρύσει κατάλληλα εκπαιδευτικά προγράμματα για να εκπαιδεύσει ή να επανεκπαιδεύσει διάφορες κατηγορίες εργαζομένων.

Κάθε εργαζόμενος πρέπει να εκπαιδεύεται και να ενημερώνεται για τις οδηγίες που αφορούν τα γενικά μέτρα ασφάλειας και υγείας στο εργοτάξιο. Η εκπαίδευση πρέπει να περιλαμβάνει:

- Τα γενικά δικαιώματα και καθήκοντα των εργαζομένων στις θέσεις εργασίας.

- Τα μέσα πρόσβασης και εξόδου σε κανονικές συνθήκες και σε περίπτωση εκτάκτου ανάγκης.
- Τα μέτρα για καλή καθαριότητα και συντήρηση των χώρων εργασίας.
- Τη θέση και τη σωστή χρήση των μέσων ευεξίας και των εγκαταστάσεων πρώτων βοηθειών σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις.
- Τη σωστή χρήση και φροντίδα των μελών του ατομικού προστατευτικού εξοπλισμού που παρέχονται στον εργαζόμενο.
- Γενικά μέτρα προσωπικής υγιεινής και προστασίας της υγείας.
- Προφυλάξεις έναντι πυρκαγιάς.
- Ενέργειες που πρέπει να γίνουν σε περίπτωση εκτάκτου ανάγκης.
- Απαιτήσεις των νόμων και κανονισμών που αφορούν την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων στους χώρους εργασίας.

Αντίτυπα των νόμων και κανονισμών για την υγεία και την ασφάλεια πρέπει να διατίθενται στους εργαζόμενους στην αρχή και σε κάθε αλλαγή της απασχόλησής τους.

Ειδικευμένη εκπαίδευση και οδηγίες πρέπει να παρέχεται σε:

- Οδηγούς και χειριστές ανυψωτικών μέσων, οχημάτων μεταφοράς, εξοπλισμού μετακίνησης γαιών και διαχείρισης υλικών, εγκαταστάσεων, μηχανημάτων ή εξοπλισμού ειδικής ή επικίνδυνης φύσεως.
- Εργαζόμενους στην ανέγερση και αποσυναρμολόγηση σκαλωσιών.
- Εργαζόμενους σε επικίνδυνες εκσκαφές μεγάλου βάθους, σε φρεάτια, χωματοουργικά, υπόγειες εργασίες ή σήραγγες.
- Εργαζόμενους που χειρίζονται εκρηκτικά ή απασχολούνται σε εργασίες ανατίναξης.
- Εργαζόμενους σε πασσαλόπηξη.
- Εργαζόμενους σε πεπεσμένο αέρα, στεγανά ασφαλείας και κιβωτοειδή στοιχεία.
- Εργαζόμενους σε ανέγερση προκατασκευασμένων μελών ή χαλύβδινων δομικών πλαισίων, ψηλών καπναποδόχων και σε εργασίες σκυροδέματος, ξυλότυπους και παρόμοιες εργασίες.
- Εργαζόμενους που χειρίζονται επικίνδυνες ουσίες.
- Εργαζόμενους στη σηματοδότηση.

- Άλλες ειδικές κατηγορίες εργαζομένων.

Όπου απαιτείται από εθνικούς νόμους και κανονισμούς, μόνο οδηγοί, χειριστές και βοηθοί με δίπλωμα ικανότητας ή άδεια πρέπει να απασχολούνται στον χειρισμό ειδικών οχημάτων, ανυψωτικών μέσων, λεβήτων ή άλλου εξοπλισμού.

2.2 ΜΕΣΑ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

2.2.1 Εισαγωγή στα μέσα ατομικής προστασίας (Μ.Α.Π.)

Ως εξοπλισμός ατομικής προστασίας νοείται κάθε εξοπλισμός μαζί με τα εξαρτήματά του, τον οποίο ο εργαζόμενος πρέπει να φορά ή να κρατά για να προστατεύεται από έναν ή περισσότερους κινδύνους για την ασφάλεια ή την υγεία του κατά τη διάρκεια της εργασίας.

Η χρήση εξοπλισμού ατομικής προστασίας απαιτείται όταν δε μπορούν να αποφευχθούν ούτε να περιοριστούν οι κίνδυνοι με τεχνικά μέσα, μεθόδους ή διαδικασίες οργάνωσης της εργασίας.

Ο εξοπλισμός ατομικής προστασίας πρέπει να πληρεί τις προϋποθέσεις των σχετικών κοινοτικών διατάξεων όσον αφορά τον σχεδιασμό και την κατασκευή.

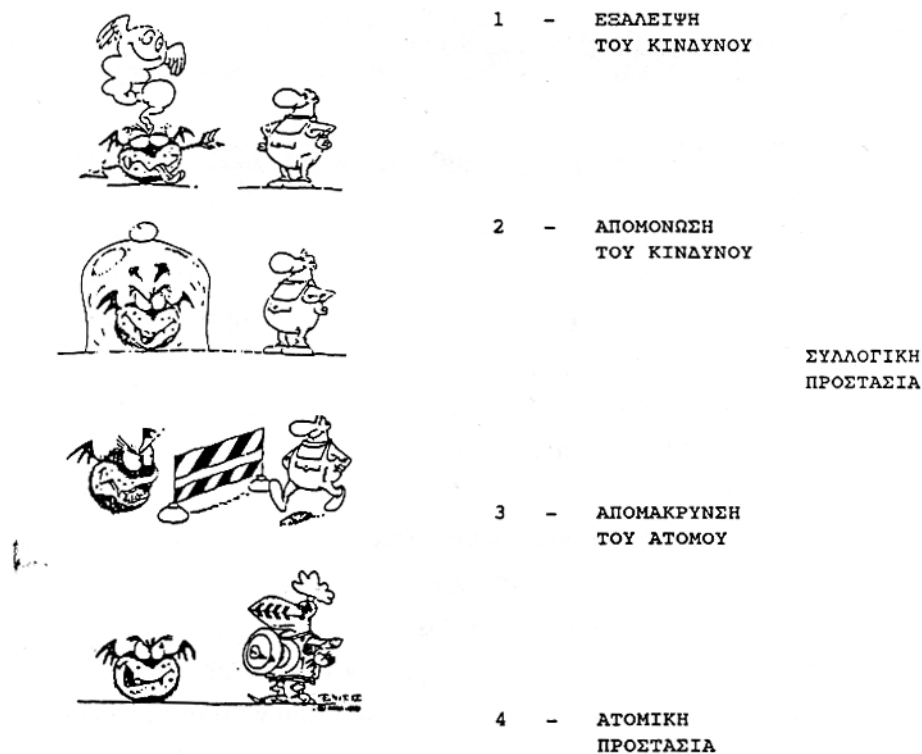
Κάθε εξοπλισμός ατομικής προστασίας πρέπει να είναι κατάλληλος για τους σχετικούς κινδύνους, χωρίς ο ίδιος να οδηγεί σε αυξημένο κίνδυνο. Πρέπει να ανταποκρίνεται στις συνθήκες που επικρατούν στο χώρο εργασίας και να ταιριάζει σωστά στο χρήστη. Ένα προστατευτικό μέσο που δεν είναι στο κατάλληλο μέγεθος δεν προστατεύει από τον κίνδυνο για τον οποίο σχεδιάστηκε.

Ο εργοδότης πρέπει να παρέχει τον εξοπλισμό ατομικής προστασίας και να πληρώνει κάθε δαπάνη σχετικά με αυτόν καθώς επίσης και να διασφαλίζει την καλή κατάσταση αυτού από άποψη λειτουργίας και υγιεινής.

Η κατάρτιση και η επίδειξη για τη χρησιμοποίηση του εξοπλισμού ατομικής προστασίας αποτελεί επίσης υποχρέωση του εργοδότη.

Τα μέσα ατομικής προστασίας πρέπει να είναι η τελευταία γραμμή άμυνας έναντι των επαγγελματικών κινδύνων και πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο εφόσον οι κίνδυνοι δεν είναι δυνατόν να αποφευχθούν ή να περιοριστούν επαρκώς με τεχνικά μέσα ή μέσα συλλογικής προστασίας ή άλλα οργανωτικά μέσα.

**ΟΙ ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΒΑΣΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΞΑΛΕΙΨΗΣ
ΚΑΙ ΜΕΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ**

Εικόνα 1 : Οι τέσσερις βασικές μέθοδοι εξάλειψης και μείωσης των επαγγελματικών κινδύνων.

Για τον καθορισμό των εργασιών στις οποίες θα χρησιμοποιούνται Μ.Α.Π. και την επιλογή του κατάλληλου εξοπλισμού, ο εργοδότης πρέπει να ζητά την έγγραφη γνώμη του τεχνικού ασφαλείας και του γιατρού εργασίας και να διαβουλευείται με τους εκπροσώπους των εργαζομένων ή και με τους ίδιους τους εργαζόμενους.

2.2.2 Κατηγορίες μέσων ατομικής προστασίας

Τα μέσα ατομικής προστασίας μπορούν να χωριστούν σε δύο βασικές κατηγορίες: στον προστατευτικό ρουχισμό και τον προστατευτικό εξοπλισμό. Στην πρώτη κατηγορία εντάσσονται οι κάθε είδους προστατευτική ενδυμασία, τα υποδήματα ασφαλείας, τα γάντια, τα κράνη και τα σωσίβια. Στη δεύτερη κατηγορία ανήκουν τα προστατευτικά μέσα ακοής, τα ατομικά μέσα προστασίας ματιών, οι προστατευτικές αναπνευστικές συσκευές και τα μέσα ατομικής προστασίας έναντι πτώσεων

A. ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΟΣ ΡΟΥΧΙΣΜΟΣ

A1. Προστατευτική ενδυμασία

Πολλές φορές οι εργαζόμενοι κατά τη διάρκεια της εργασίας τους, εκθέτουν το σώμα τους σε κινδύνους από:

- Χρήση χημικών ουσιών
- Χρήση κοφτερών εργαλείων (πχ. μαχαίρια χειρός)
- Ηλεκτρισμό
- Επικίνδυνες ακτινοβολίες
- Πολύ υψηλές ή χαμηλές θερμοκρασίες
- Ραδιενεργή μόλυνση
- Φλόγα, σπινθήρες
- Βιολογικούς παράγοντες
- Σταγονίδια τυλιγμένων μετάλλων
- Μηχανές σε κινούμενα μέρη όπου είναι δυνατόν να πιαστούν τμήματα των ρούχων
- Έκθεση σε κακές καιρικές συνθήκες (πχ. βροχή)
- Κινούμενα οχήματα ή τραυματισμό σε συνθήκες μειωμένης ορατότητας

Εικόνα 2 : Προστατευτικό κοστούμι εργασίας.

Ή ακόμα όταν τα κανονικά ρούχα των εργαζομένων μπορεί να λερωθούν ή να καταστραφούν πρέπει αυτοί να εφοδιάζονται με τον κατάλληλο για το είδος εργασίας ρουχισμό. Υπάρχουν για παράδειγμα, ειδικές ποδιές για προστασία από χρήση επικίνδυνων εργαλείων, ενδυμασία για προστασία από θερμότητα και φλόγα, προστατευτικές ενδυμασίες έναντι χημικών υγρών ή εκτινασόμενων υλικών, καθώς και ενδυμασία προειδοποίησης υψηλής ορατότητας.

Τα παραπάνω πρέπει να στεγνώνονται μετά τη χρήση τους, να καθαρίζονται τακτικά και να φυλάσσονται σε καλά αεριζόμενο χώρο μακριά από πηγές θερμότητας.

Πρέπει να χρησιμοποιείται το σημείωμα του κατασκευαστή για την αποθήκευση, χρήση, συντήρηση, απολύμανση, ανταλλακτικά, την ημερομηνία ή το χρονικό όριο απόσυρσης κλπ.

Κατά την επιλογή του ρουχισμού πρέπει να σταθμίζονται αφενός οι απαιτήσεις για την καλύτερη δυνατή προστασία και αφετέρου για άνεση και ελευθερία κινήσεων. Ο ρουχισμός προστασίας πρέπει να επιλέγεται ανάλογα με το είδος και τη σοβαρότητα των κινδύνων. Για τα ρούχα προστασίας κατά το χειρισμό μηχανών, τα μανίκια και τα σκέλη πρέπει να είναι εφαρμοστά, τα δε κουμπιά και οι τσέπες πρέπει να είναι καλυμμένα. Επίσης τα ρούχα προστασίας από χημικές ουσίες απαιτούν υλικά ανθεκτικά στις συγκεκριμένες χημικές ουσίες που χρησιμοποιούνται κάθε φορά.

A2.Προστασία χεριών και βραχιόνων

Οι εργαζόμενοι πρέπει να εφοδιάζονται με κατάλληλα γάντια και όταν χρειάζεται, με καλύμματα των βραχιόνων τους ή να τους χορηγούνται ειδικές προστατευτικές κρέμες ανάλογα με τη φύση της εργασίας τους και τους κινδύνους από:

- Ουσίες θερμές, τοξικές, ερεθιστικές ή διαβρωτικές
- Εκτινάξεις διάπυρων ή αιχμηρών σωματιδίων
- Ηλεκτρισμό
- Επικίνδυνες ακτινοβολίες
- Ραδιενεργά υλικά
- Μικροοργανισμούς
- Αντικείμενα, εργαλεία ή μηχανήματα υψηλής θερμοκρασίας ή με επιφάνειες και ακμές αιχμηρές ή κοφτερές
- Μηχανήματα ή εργαλεία που είναι δυνατό με άλλο τρόπο να τραυματίσουν τα χέρια (πχ. με συνεχή τριβή, πρόσκρουση ή δονήσεις, όπως κατά το χειρισμό κομπρεσέρ).

Εικόνα 3 : Προστατευτικό γάντι εργασίας.

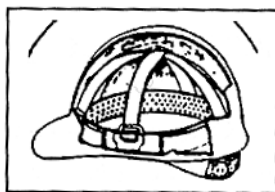
Τα γάντια πρέπει να είναι τα κατάλληλα για τους διάφορους κινδύνους και να έχουν το κατάλληλο μέγεθος. Για κάθε κατηγορία γαντιού υπάρχει και το αντίστοιχο εικονόσημο. Κατά την επιλογή προστατευτικών γαντιών πρέπει να ληφθεί υπόψη αφενός η απαίτηση για άνεση, ικανότητα αφής και ικανότητα χειρισμού και αφετέρου η απαίτηση για την καλύτερη δυνατή προστασία. Επίσης πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι τα γάντια προστασίας που προορίζονται για μία συγκεκριμένη χημική ουσία μπορεί να είναι ακατάλληλα για μια άλλη.

Πολλές φορές τα μείγματα υλικών εμφανίζουν διαφορετικές ιδιότητες από αυτές των μεμονωμένων στοιχείων τους. Όλα τα γάντια πρέπει να έχουν απορροφητική εσωτερική επένδυση για τον ιδρώτα. Πολλά γάντια μπορεί να προκαλέσουν αλλεργίες πχ. γάντια από καουτσούκ. Ο κίνδυνος αυτός περιορίζεται με τη χρησιμοποίηση εσωτερικών γαντιών.

A3. Προστασία κεφαλιού

Στις περιπτώσεις που οι εργαζόμενοι εκτίθενται σε κίνδυνο τραυματισμού του κεφαλιού κατά τη διάρκεια της εργασίας τους πρέπει να εφοδιάζονται με κατάλληλο κράνος ασφαλείας. Ο κίνδυνος αυτός μπορεί να προέλθει από:

- Πτώση των ίδιων των εργαζομένων
- Πτώση ή εκτίναξη αντικειμένων
- Πρόσκρουση σε αντικείμενο, μηχάνημα ή στοιχείο κατασκευής
- Ηλεκτρισμό
- Χημικές ουσίες

Εικόνα 4 : Κράνος ασφαλείας

Στις περιπτώσεις κινδύνου ατυχήματος από ηλεκτροπληξία οι εργαζόμενοι πρέπει να εφοδιάζονται με προστατευτικά κράνη από μονωτικό υλικό.

Οι εργαζόμενοι που κατά τη διάρκεια της εργασίας τους εκτίθενται στον ήλιο για μεγάλα διαστήματα κατά τη θερινή περίοδο πρέπει να εφοδιάζονται με κατάλληλο κάλυμμα κεφαλιού, εφόσον δεν είναι δυνατό να προστατευθούν από τον ήλιο με άλλο τρόπο (π.χ. με την εγκατάσταση ειδικών σκέπαστρων).

Τα κράνη πρέπει να επιλέγονται σωστά ανάλογα με το είδος και τη σοβαρότητα του κινδύνου. Επίσης πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και οι ιδιαιτερότητες των εργασιών. Για παράδειγμα για έναν συναρμολογητή ικριωμάτων που πρέπει να έχει ορατότητα προς τα πάνω, το κράνος που

χρησιμοποιείται πρέπει να έχει μικρό γείσο. Επιπλέον οι εργασίες που υπάρχει άνεμος, όπως αυτές σε ύψος, απαιτούνται κράνη με ιμάντες στο σαγόνι. Δεν πρέπει ένα κράνος να εμποδίζει την εφαρμογή άλλων μέσων προστασίας.

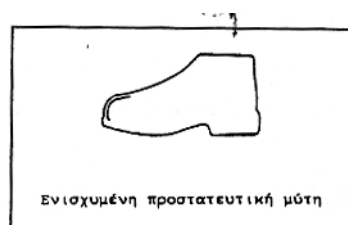
Τα κράνη δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται μετά το πέρας της ημερομηνίας λήξης που ορίζει ο κατασκευαστής (το μέγιστο 5 χρόνια), αλλά ούτε όταν έχουν φθαρεί σημαντικά.

A4. Προστασία ποδιών

Εργαζόμενοι που λόγω της φύσης της εργασίας ή των χώρων εργασίας στους οποίους απασχολούνται κινδυνεύουν να τραυματισθούν στα πόδια πρέπει να εφοδιάζονται με τα κατάλληλα, ανάλογα με το μέγεθος του επαγγελματικού κινδύνου, υποδήματα και μπότες ασφαλείας καθώς και όποτε χρειάζεται, με κατάλληλες περικνημίδες.

Ο κίνδυνος αυτός μπορεί να προέλθει από:

- Πτώση αντικειμένων, πρόσκρουση ή σύνθλιψη
- Ουσίες θερμές, τοξικές, ερεθιστικές ή διαβρωτικές
- Καρφιά ή άλλα αιχμηρά υλικά ή επιφάνειες
- Ολισθηρές επιφάνειες
- Ηλεκτρισμό
- Βιολογικούς παράγοντες (π.χ. κίνδυνος από δάγκωμα τρωκτικών σε εργαζόμενους στη συγκομιδή σκουπιδιών).

Εικόνα 5 : Προστατευτικά υποδήματα.

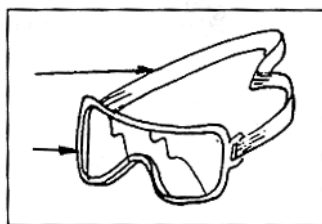
Τα υποδήματα επαγγελματικής χρήσης ταξινομούνται ανάλογα με το εάν έχουν προστατευτικό ή και την αντοχή τους, σε υποδήματα τύπου ασφαλείας, προστασίας και απλά εργασία.

B. ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

B1. Προστασία ματιών και προσώπου

Οι εργαζόμενοι πρέπει να εφοδιάζονται με κατάλληλα γυαλιά με βραχίονες ή γυαλιά μάσκα (με άχρωμα ή έγχρωμα κρύσταλλα), κατάλληλα προστατευτικά ασπίδια, ειδικές προσωπίδες ή άλλο κατάλληλο, ανάλογα με τη φύση της εργασίας, ατομικό μέσο προστασίας όταν υπάρχει κίνδυνος τραυματισμού του προσώπου και των ματιών τους ή βλάβη της όρασης τους από:

- Εκτινασσόμενα σωματίδια
- Λειωμένα μέταλλα
- Επικίνδυνες ουσίες (καυστικά, ερεθιστικά υγρά, ατμοί χημικών, κλπ)
- Ακτινοβολίες(συγκολλήσεις, υπεριώδης ακτινοβολία, υπέρυθρη, ακτίνες λέιζερ, ηλιακή ακτινοβολία κλπ)

Εικόνα 6: Προστασία ματιών.

Κάθε είδους προστατευτικού μέσου προστασίας για τα μάτια και το πρόσωπο είναι σχεδιασμένα για ένα συγκεκριμένο κίνδυνο και φέρει τον αντίστοιχο κωδικό ή σύμβολο. Κατά συνέπεια, για την επιλογή ενός μέσου πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το είδος και το μέγεθος του κινδύνου. Όταν υπάρχει δυνατότητα επιλογής, αποφασιστικός παράγοντας είναι η άνεση του εργαζομένου. Τα μέσα προστασίας των ματιών και του προσώπου που

χρησιμοποιούνται σε υψηλές θερμοκρασίες δεν πρέπει να έχουν μεταλλικά τμήματα που έρχονται σε επαφή με την επιδερμίδα του χρηστή. Ο σχηματισμός των υδρατμών στα γυαλιά περιορίζεται ή αποφεύγεται με διατάξεις εξαερισμού στον σκελετό. Όσον αφορά τους εργαζομένους που φορούν διορθωτικά γυαλιά, τα μέσα προστασίας των γυαλιών πρέπει να παρέχουν την κατάλληλη οπτική διόρθωση για την αποφυγή ατυχημάτων.

B2. Προστασία ακοής

Η έκθεση σε υψηλό θόρυβο μπορεί να προκαλέσει πτώση της ακουστικής ικανότητας του εργαζομένου. Επίσης προκαλεί φυσιολογική και ψυχολογική καταπόνηση. Για την απώλεια ακοής δεν υπάρχει θεραπεία, κατά συνέπεια ο μόνος τρόπος πρόληψης είναι η μείωση της έκθεσης στον θόρυβο. Τα προστατευτικά ακοής πρέπει να είναι το τελευταίο μέσο προστασίας των εργαζομένων από τον θόρυβο. Πρέπει πρώτα να εξεταστεί η δυνατότητα εφαρμογής όλων των άλλων τεχνικών επεμβάσεων όπως η επιλογή μηχανών με χαμηλές εκπομπές θορύβου ή τεχνικά μέτρα περιορισμού της μετάδοσης του θορύβου τόσο στην πηγή (π.χ. εγκλεισμός των πηγών θορύβου) όσο και στον περιβάλλοντα χώρο (π.χ. ηχοαπορροφητικά υλικά στο κτίριο, ηχοπαραπετάσματα).

Τα βασικά είδη προστατευτικών ακοής είναι:

- Ωτοασπίδες
- Ωτοβύσματα
- Ωτοπώματα
- Κράνη με ενσωματωμένες ωτοασπίδες (για προστασία του κεφαλιού και της ακοής)

Η επιλογή των κατάλληλων προστατευτικών της ακοής πρέπει να γίνεται μετά από την ανάλυση των συχνοτήτων του θορύβου αλλά και λαμβάνοντας υπόψη το είδος της εργασίας και τις άλλες συνθήκες στο εργασιακό περιβάλλον (πχ. θερμοκρασία)

Ο τύπος του μέσου προστασίας της ακοής πρέπει να επιλεγεί σε συνάρτηση με το περιβάλλον της εργασίας έτσι ώστε να προκύπτει ικανοποιητική

αποτελεσματικότητα και ελάχιστη ενόχληση. Για το σκοπό αυτό πρέπει να προτιμούνται:

- τα πώματα για συνεχή χρήση, ιδιαίτερα σε ζεστή ή υγρή ατμόσφαιρα ή εφόσον χρειάζεται να φορεθούν σε συνδυασμό με γυαλιά ή άλλα μέσα προστασίας.
- Οι ωτοασπίδες που προσαρμόζονται στο κεφάλι, οι ωτοασπίδες που εφαρμόζονται στον αυχένα ή τα πώματα που συνδέονται με ταινία, όταν ο θόρυβος δεν είναι συνεχής.
- Το περιβάλλον κράνος ή ο συνδυασμός πωμάτων και ωτοασπίδων που προσαρμόζονται στο κεφάλι για την περίπτωση εξαιρετικά θορυβώδους περιβάλλοντος.

Η χρήση ενός μέσου προστασίας δεν πρέπει να βλάπτει την αντίληψη του λόγου ή των ηχητικών σημάτων κινδύνου.

B3. Προστατευτικές αναπνευστικές συσκευές

Όταν η προστασία της υγείας των εργαζομένων από την εισπνοή επικίνδυνης σκόνης, καπνών, τοξικών αερίων ή την έλλειψη επαρκούς ποσότητας οξυγόνου δε μπορεί να εξασφαλιστεί αποτελεσματικά με κλειστά συστήματα, εγκαταστάσεις επαρκούς τοπικού εξαερισμού ή άλλα τεχνικής φύσης μέτρα, πρέπει αυτοί να εφοδιάζονται με τα κατάλληλα, ανάλογα με τη φύση της εργασίας και το είδος του επαγγελματικού κινδύνου, ατομικά μέσα προστασίας των αναπνευστικών οδών (αναπνευστικός προστατευτικός εξοπλισμός). Συχνά τα χρησιμοποιούμενα ατομικά μέσα συνδυάζουν την προστασία του προσώπου ή και ολόκληρου του κεφαλιού.

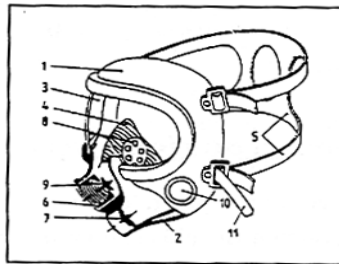
Τα μέσα προστασίας της αναπνοής διακρίνονται σε δύο βασικές κατηγορίες: Αυτά εξαρτώνται από την ατμόσφαιρα του εργασιακού περιβάλλοντος (συσκευές με φίλτρα) και αυτά που δεν εξαρτώνται (αναπνευστικές συσκευές).

(α). Συσκευές με φίλτρο για τον καθαρισμό του εισπνεόμενου αέρα του άμεσου περιβάλλοντος από τα αιωρούμενα τοξικά αέρια ή τη σκόνη.

Για παράδειγμα μάσκες που καλύπτουν το μισό ή ολόκληρο το πρόσωπο και είναι εφοδιασμένες με μηχανικό ή χημικό φίλτρο. Μπορεί να είναι μιας χρήσης ή πολλών χρήσεων με δυνατότητα καθαρισμού ή αντικατάστασης του φίλτρου, όταν καταστραφεί ή λήξει ο χρόνος ισχύος του (προκειμένου για χημικό φίλτρο).

Η εισρόφηση του αέρα, μέσω του φίλτρου, γίνεται συνήθως με φυσικό τρόπο κατά την εισπνοή του εργαζόμενου. Μπορεί όμως σε ειδικούς τύπους τέτοιων αναπνευστήρων να γίνεται με τη βοήθεια κατάλληλων ενσωματωμένων ανεμιστήρων, που κινούνται με μικρές φορητές μπαταρίες και εξασφαλίζουν έτσι θετική πίεση (υπερπίεση) μέσα στον αναπνευστήρα που εμποδίζει την είσοδο μολυσμένου αέρα από το περιβάλλον.

Οι αναπνευστήρες αυτής της κατηγορίας δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται σε χώρους με ανεπάρκεια οξυγόνου (όταν η αναλογία κατ' όγκο στον αέρα του περιβάλλοντος είναι μικρότερη από 19,5%). Σ' αυτές τις περιπτώσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι παρακάτω κατηγορίες αναπνευστήρων που συνδυάζονται συνήθως με μάσκες που καλύπτουν ολόκληρο το πρόσωπο.

Εικόνα 7: Προστατευτική αναπνευστική συσκευή.

(β). Αναπνευστικές συσκευές

Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται οι αυτόνομες αναπνευστικές συσκευές και οι μη αυτόνομες.

1. Αυτόνομες αναπνευστικές συσκευές. Η ίδια συσκευή παρέχει με κατάλληλο εσωτερικό κύκλωμα τον αέρα ή το οξυγόνο που χρειάζεται για την

αναπνοή του εργαζόμενου που τη φορά. Είναι ιδιαίτερα κατάλληλη για περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης και δίνει στον εργαζόμενο μεγάλη ελευθερία κίνησης.

2. Μη αυτόνομες αναπνευστικές συσκευές (Αναπνευστικές συσκευές με συνεχή παροχή καθαρού αέρα, μέσω σωλήνα, από το εξωτερικό περιβάλλον εκτός του μολυσμένου χώρου εργασίας). Ο αέρας διοχετεύεται με τη φυσική εισπνοή του εργαζόμενου ή συνήθως από πίεση με τη βοήθεια φυσητήρα, φιάλης υπό πίεση ή αεροσυμπιεστή. Η συσκευή αυτή δίνει τη δυνατότητα μακροχρόνιας παραμονής και εργασίας σε μολυσμένα περιβάλλοντα αλλά περιορίζει σημαντικά την ελευθερία κίνησης του εργαζομένου.

Ειδικό τύπο αυτής της αναπνευστικής συσκευής αποτελεί η ειδική συσκευή που χρησιμοποιείται στις εργασίες ψηγματοβολής σε κλειστούς χώρους. Η κατάλληλη κατασκευή της εξασφαλίζει την αποτελεσματική προστασία της αναπνοής, ολόκληρου του κεφαλιού και του λαιμού του εργαζομένου, από τη διείσδυση και την πρόσκρουση των εκτοξευομένων ψηγμάτων.

Για τις αναπνευστικές συσκευές με συνεχή παροχή καθαρού αέρα μέσω σωλήνα, από το εξωτερικό περιβάλλον εκτός του μολυσμένου χώρου εργασίας επισημαίνονται τα εξής:

- i. Ο παρεχόμενος μέσω του σωλήνα αέρας πρέπει να είναι πάντα καθαρός και απαλλαγμένος από σκόνες, επικίνδυνα αέρια ή καπνούς, λάδια, νερό και δυσάρεστες οσμές. Η θερμοκρασία του πρέπει κατά το δυνατόν να κυμαίνεται από 15-25°C και η σχετική υγρασία του να μην ξεπερνά το 85%.
- ii. Όταν χρησιμοποιείται αεροσυμπιεστής ή φιάλη υπό πίεση, για την παραγωγή του διοχετευόμενου αέρα, πρέπει να είναι εφοδιασμένα με τα κατάλληλα φίλτρα καθαρισμού και βαλβίδες μείωσης και ρύθμισης της παροχής. Η ποσότητα του αέρα δεν πρέπει να είναι μικρότερη από 120 λίτρα ανά λεπτό για κάθε εργαζόμενο και η πίεση του στο σωλήνα προσαγωγής μικρότερη από 0,35 kg/cm².
- iii. Πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για την άμεση ειδοποίηση του εργαζομένου που φορά την αναπνευστική συσκευή στις περιπτώσεις κινδύνου διακοπής της παροχής αέρα.

Πρέπει να επιλέγεται αναπνευστικός εξοπλισμός που ανταποκρίνεται στους υφιστάμενους κινδύνους, οι οποίοι προσδιορίστηκαν μετά από λεπτομερή

ανάλυση κινδύνου. Γενικά πρέπει ο εξοπλισμός που επιλέγεται να μην παρεμποδίζει την όραση ή την ακοή του εργαζόμενου, να έχει ελάχιστο δυνατό βάρος και το υλικό της προσωπίδας να μην προκαλεί ερεθισμούς στο δέρμα. Οι αναπνευστικές συσκευές προστασίας είναι έτσι σχεδιασμένες ώστε να μην είναι δυνατή η συνεχής εργασία παρά μόνο για σχετικά μικρά χρονικά διαστήματα. Βέβαια δεν υπάρχει νομοθετική ρύθμιση που να ορίζει ελάχιστο χρόνο χρήσης των αναπνευστικών συσκευών. Κατά κανόνα δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται για παραπάνω από δύο συνεχείς εργασίμες ώρες. Όταν ο εξοπλισμός έχει μικρό βάρος ή όταν οι διεξαγόμενες εργασίες είναι ελαφριάς μορφής και συνδυάζονται με διαλείμματα μεταξύ άλλων ενασχολήσεων, ο εξοπλισμός μπορεί να χρησιμοποιηθεί και για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Τέλος πριν από τη χρησιμοποίηση ενός φίλτρου πρέπει να ελέγχεται η ημερομηνία λήξης του.

Γ. Προστασία από πτώσεις

Οι εργαζόμενοι σε θέσεις με σημαντική υψομετρική διαφορά από τον περιβάλλοντα χώρο, όπως για παράδειγμα εργαζόμενοι σε ικριώματα ή στύλους, που δεν είναι δυνατόν να προστατευτούν από τον κίνδυνο πτώσης με τεχνικά ή άλλα μέτρα συλλογικής προστασίας, πρέπει να εφοδιάζονται με αναρτήρες ασφαλείας. Τα διάφορα μέσα ατομικής προστασίας από πτώση είναι τα εξής:

- (α). Ολόσωμη πρόσδεση από με ανακόπτη πτώσης
- (β). Ζώνη συγκράτησης με κατάλληλο τύπο αναδέτη
- (γ). Πέδιλα αναρρίχησης

Τα υλικά πρόσδεσης των αναρτήρων ασφαλείας είναι σχοινιά ή ιμάντες με συνδέσεις στα άκρα τους (πχ. βρόχοι, αυτόματα άγκιστρα), με τη βοήθεια των οποίων προσδένεται ο αναρτήρας ασφαλείας στο σημείο προσάρτησης.

Οι ζώνες και τα σχοινιά ασφαλείας δεν είναι απαραίτητα εφόσον έχουν εγκατασταθεί στις θέσεις που υπάρχει κίνδυνος πτώσης των εργαζομένων κατάλληλα και ασφαλή δίκτυα συγκράτησης.

Κάτω από μεγάλες συνθήκες ρύπανσης ή παρατεταμένης έκθεσης σε υπεριώδη ακτινοβολία είναι προτιμότερο να χρησιμοποιούνται υλικά

πρόσδεσης από πλεκτά σχοινιά καθώς παραμένει προστατευμένος ο πυρήνας του σχοινιού που φέρει και το μεγαλύτερο βάρος. Τα σχοινιά πλεονεκτούν έναντι των ιμάντων γιατί μπορούν να εκταθούν περισσότερο και έτσι μετριάζουν τις δυνάμεις που αναπτύσσονται σε περίπτωση πτώσης. Οι ιμάντες ενδείκνυνται ως υλικά πρόσδεσης σε περιπτώσεις όπου σημειώνεται μεγάλη εγκάρσια τριβή.

2.3 Υγιεινή - εστίαση - πρώτες βοήθειες

- Πρέπει να υπάρχουν επαρκείς και κατάλληλοι χώροι για την αλλαγή και τη φύλαξη των ρούχων (άρθρο 109 παρ. 1)
- Όταν οι εργασίες είναι ρυπαρές πρέπει να υπάρχει δυνατότητα καθαρισμού των εργαζομένων κάνοντας χρήση των ντους (άρθρο 109 παρ. 3)
- Καλό είναι να υπάρχει σε κάθε εργοτάξιο κατάλληλος χώρος για τη διατήρηση του φαγητού. Ο χώρος αυτός είναι υποχρεωτικός για τα εργοτάξια που απασχολούν πάνω από 70 άτομα (άρθρο 109 παρ. 4)
- Πρέπει στο εργοτάξιο να υπάρχει φαρμακείο για την παροχή πρώτων βοηθειών. Το φαρμακείο πρέπει να είναι τοποθετημένο σε εύκολα προσιτό σημείο και να επιβλέπεται με μέριμνα του εργοδότη, ώστε πάντα να περιέχει επαρκείς ποσότητες φαρμακευτικών ειδών. (άρθρο 110 παρ. 1)
- Σε εργοτάξια εκτός πόλης όπου δουλεύουν ταυτόχρονα πάνω από 100 άτομα πρέπει να υπάρχει εντεταλμένος, ειδικά εκπαιδευμένος στην παροχή πρώτων βοηθειών, καθώς και κάποιο αυτοκίνητο που μπορεί να μεταφέρει φορείο (άρθρο 110 παρ. 2)
- Σε εργοτάξια απομακρυσμένα, πάνω από μία ώρα διαδρομή, από νοσοκομειακή μονάδα και που απασχολούν ταυτόχρονα πάνω από 300 άτομα πρέπει να υπάρχει πρόχειρο ιατρείο εξυπηρετούμενο και από ένα συνεργαζόμενο γιατρό (άρθρο 110 παρ. 3)

(ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. <<Η Τυποποίηση σε Θέματα Υγείας και Ασφάλειας της Εργασίας.>> ,Αθήνα 2003)

2.4 Σκαλωσιές και κινητές σκάλες

2.4.1 Γενικές διατάξεις

Όπου η εργασία δεν μπορεί να γίνει με ασφάλεια στο έδαφος, από το έδαφος, από μέρος του κτιρίου ή από άλλη σταθερή κατασκευή, θα πρέπει να κατασκευάζεται και να συντηρείται μια ασφαλής και κατάλληλη σκαλωσιά ή να προβλέπεται κάποιος άλλος εξίσου ασφαλής τρόπος εργασίας.

1. Οι σκαλωσιές πρέπει να εφοδιάζονται με ασφαλή μέσα πρόσβασης, όπως σκαλοπάτια, κινητές σκάλες ή ράμπες. Οι κινητές σκάλες πρέπει να στερεώνονται για να αποφεύγεται η ακούσια μετατόπισή τους.

2. Όλες οι σκαλωσιές και κινητές σκάλες πρέπει να κατασκευάζονται, να εγείρονται και να χρησιμοποιούνται σύμφωνα με εθνικούς νόμους και κανονισμούς.

3. Κάθε σκαλωσιά πρέπει να σχεδιάζεται, να κατασκευάζεται, να ανεγείρεται και να συντηρείται κατάλληλα, έτσι ώστε να αποφεύγεται η κατάρρευση ή η ακούσια μετατόπιση, όταν αυτή χρησιμοποιείται σωστά.

4. Κάθε σκαλωσιά ή τμήμα της πρέπει:

- a) Να σχεδιάζεται έτσι, ώστε να προλαμβάνονται οι κίνδυνοι για τους εργαζομένους κατά τη διάρκεια της ανέγερσης ή της αποσυναρμολόγησης.
- b) Να σχεδιάζεται έτσι ώστε τα κιγκλιδώματα και άλλες συσκευές προστασίας, πλατφόρμες, στύλοι, αντηρίδες, διαδοκίδες, κινητές σκάλες, σκαλοπάτια ή ράμπες να μπορούν εύκολα να τοποθετηθούν μαζί.
- c) Να είναι κατασκευασμένη από κατάλληλο και σταθερό υλικό επαρκούς μεγέθους και αντοχής για τον σκοπό που χρησιμοποιείται και να διατηρείται σε καλή κατάσταση.

5. Η αρμόδια αρχή πρέπει να θεσπίσει και να επιβάλει νόμους, κανονισμούς, προδιαγραφές καλύπτοντας λεπτομερείς τεχνικές διατάξεις για τη μελέτη, κατασκευή, ανέγερση, χρήση, συντήρηση,

αποσυναρμολόγηση και επιθεώρηση στις σκαλωσιές και κινητές σκάλες διαφορετικού είδους που χρησιμοποιούνται στις κατασκευές.

2.4.2 Υλικά

1. Στην κατασκευή σκαλωσιάς πρέπει να παρέχονται και να χρησιμοποιούνται επαρκή, κατάλληλα και σταθερά υλικά.

2. Η ξυλεία που χρησιμοποιείται στην κατασκευή των σκαλωσιών πρέπει να είναι με ευθεία νερά, γερή και απαλλαγμένη από μεγάλους ρόζους, ξηρή αποσάρθρωση, τρύπες σκουληκιών και άλλα μειονεκτήματα που θα επηρεάσουν την αντοχή.

3. Στις σκαλωσιές δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται σχοινιά ελαττωματικά από επαφή με οξέα ή άλλες διαβρωτικές ουσίες ή από άλλη αιτία.

4. Όπου χρειάζεται, οι σανίδες που χρησιμοποιούνται στις σκαλωσιές δεν πρέπει να προστατεύονται από τις ρωγμές.

5. Κινητές σκάλες, σανίδες που χρησιμοποιούνται στις σκαλωσιές δεν πρέπει να βάζονται για να είναι εμφανείς τυχόν φθορές.

6. Υλικά που χρησιμοποιούνται στην κατασκευή σκαλωσιών πρέπει να αποθηκεύονται υπό καλές συνθήκες, χωριστά από άλλα υλικά ακατάλληλα για σκαλωσιές.

7. Οι συνδέσεις σε ξύλινες σκαλωσιές πρέπει να συμφωνούν με τους εθνικούς νόμους και κανονισμούς ή να εγκριθούν από την αρμόδια αρχή.

8. Όλοι οι αγωγοί, συζευκτήρες και εξαρτήματα που χρησιμοποιούνται στις μεταλλικές σωληνοσκαλωσιές πρέπει να είναι είδους και προδιαγραφών εγκεκριμένων από την αρμόδια αρχή. Όλοι οι συζευκτήρες και τα εξαρτήματα πρέπει να είναι απαλλαγμένα από βλάβη και παραμόρφωση και να διατηρούνται λαδωμένα.

9. Οι συζευκτήρες δεν πρέπει να προκαλούν παραμόρφωση στους σωλήνες και πρέπει να είναι από χυτό σφυρήλατο χάλυβα ή ισοδύναμο υλικό.

10. Οι αγωγοί πρέπει να είναι απαλλαγμένοι από ρωγμές, σχισμές και εκτεταμένη διάβρωση και να είναι ευθείς στο μάτι και τα άκρα τους να τέμνουν κάθετα τον άξονα του σωλήνα.

11. Κράμα και χάλυβας σωληνώσεων δεν πρέπει να αναμιγνύονται στην ίδια σκαλωσιά.

2.5. Μελέτη και κατασκευή

1. Οι σκαλωσιές πρέπει να σχεδιάζονται για μέγιστο φορτίο και με συντελεστή ασφαλείας τουλάχιστον 4 ή όπως καθορίζεται από την αρμόδια αρχή.
2. Οι σκαλωσιές πρέπει να υποστηρίζονται επαρκώς.
3. Οι σκαλωσιές, που δεν είναι σχεδιασμένες για να είναι ανεξάρτητες, πρέπει να συνδέονται στέρεα με το κτίριο σε κατάλληλες κατακόρυφες και οριζόντιες αποστάσεις.
4. Μια σκαλωσιά ποτέ δεν πρέπει να εκτείνεται πάνω από την τελευταία αγκύρωση σε μήκος, που μπορεί να αποτελέσει κίνδυνο για την σταθερότητα και την αντοχή της.
5. Επαρκείς στύλοι και διαδοκίδες πρέπει να παραμένουν στη θέση τους και συνδεδεμένοι με ασφάλεια στις οριζόντιες δοκούς, ορθοστάτες ή στύλους, ανάλογα με την περίπτωση, ώστε να εξασφαλίζεται η σταθερότητα της σκαλωσιάς μέχρι την τελική αποσυναρμολόγησή της.
6. Όλες οι σκαλωσιές και τα μέσα υποστήριξης για τις πλατφόρμες εργασίας πρέπει να είναι γερής κατασκευής, σταθερής έδρασης και με κατάλληλη αντιστήριξη, ώστε να διατηρούν την σταθερότητά τους.
7. Δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται για την κατασκευή ή την αντιστήριξη οποιουδήποτε τμήματος της σκαλωσιάς χαλαροί πλίνθοι, αγωγοί αποχέτευσης, συλλέκτες καπνοδόχου ή άλλα ακατάλληλα υλικά.
8. Όταν πρέπει να αποφύγουμε το κίνδυνο από πίπτοντα αντικείμενα, οι πλατφόρμες εργασίας, οι διάδρομοι και τα σκαλοπάτια της σκαλωσιάς πρέπει να εφοδιάζονται με υπερκείμενα πλαίσια κατάλληλης αντοχής και διαστάσεων.
9. Τα καρφιά πρέπει να τοποθετούνται σε όλο το μήκος και όχι σε ένα τμήμα, να κάμπτονται προς τα πάνω και να μην υπόκεινται σε απευθείας έλξη.
10. Υλικά σκαλωσιάς δεν πρέπει να ρίπτονται από σκαλωσιές ή ύψη. Άλλα υλικά μπορούν να αφήνονται να πέφτουν από σκαλωσιές ή ύψη μόνον όταν η

περιοχή ρίψης έχει καθοριστεί, προστατευθεί και σηματοδοτηθεί κατάλληλα και επιβλέπεται τουλάχιστον από ένα άτομο στο επίπεδο προσγείωσης.

11. Μεταλλικές σκαλωσιές δεν πρέπει να ανεγείρονται σε απόσταση μικρότερη των 5 μέτρων από υπερκείμενες γραμμές μεταφοράς ηλεκτρισμού, εκτός αν συμφωνούν με τις αποστάσεις ασφαλείας που έχει καθορίσει η αρμόδια αρχή ή αν έχουν τεθεί εκτός λειτουργίας οι γραμμές και οι εγκαταστάσεις.

12. Όσο είναι εφικτό, κάθε τμήμα μιας πλατφόρμας εργασίας, διαδρόμου ή σκαλοπατιού απ' όπου μπορεί να πέσει άτομο από ύψος μεγαλύτερο των 2 μέτρων ή όπως καθορίζεται από τους εθνικούς νόμους και τους κανονισμούς, πρέπει να εφοδιάζονται με κιγκλιδώματα και φράγματα άκρων, σύμφωνα άκρων, σύμφωνα με τις αντίστοιχες εθνικές προδιαγραφές.

13. Οι πλατφόρμες εργασίας σε σκαλωσιές πρέπει να έχουν επαρκείς διαστάσεις για τον σκοπό που χρησιμοποιείται η σκαλωσιά, ειδικά όσον αφορά το πλάτος.

2.6. Επιθεώρηση και συντήρηση

1. Οι σκαλωσιές, όπως ορίζεται από εθνικούς νόμους ή κανονισμούς, πρέπει να επιθεωρούνται και τα αποτελέσματα να καταγράφονται από αρμόδιο πρόσωπο:

- a) Πρίν χρησιμοποιηθούν
- b) Σε περιοδικά διαστήματα, όπως καθορίζεται για τα διαφορετικά είδη σκαλωσιών
- c) Μετά από κάθε μεταβολή, διακοπή χρήσης, έκθεση σε καιρικές ή σεισμικές συνθήκες ή άλλο συμβάν που πιθανώς επηρεάζει την αντοχή και σταθερότητά τους.

2. Η επιθεώρηση από το αρμόδιο πρόσωπο πρέπει να εξασφαλίζει ιδιαίτερα ότι:

- a) Η σκαλωσιά είναι κατάλληλου τύπου και επαρκής για την εργασία που χρησιμοποιείται

- b) Τα υλικά, που χρησιμοποιούνται στην κατασκευή της, είναι σταθερά και ικανοποιητικής αντοχής.
- c) Η σκαλωσιά είναι γερής κατασκευής και σταθερή.
- d) Τα προστατευτικά μέσα που απαιτούνται είναι στη θέση τους.

3. Μια σκαλωσιά δεν πρέπει να ανεγείρεται, να τροποποιείται σε μεγάλο βαθμό ή να αποσυναρμολογείται πάρα μόνο υπό την επίβλεψη αρμόδιου προσώπου.

4. Κάθε σκαλωσιά πρέπει να διατηρείται σε καλή κατάσταση, κάθε τμήμα της να διατηρείται ασφαλές και σταθερό ώστε να μην μπορεί να μετακινηθεί, εφόσον η σκαλωσιά χρησιμοποιείται κανονικά.

(ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. , <<Ασφάλεια και Υγεία στις Κατασκευές>>, Αθήνα 2000)

2.7 ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ-ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ-ΓΙΑΤΡΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Τα βασικά νομοθετήματα που αναφέρονται στις υπηρεσίες τεχνικού ασφάλειας και "γιατρού εργασίας" είναι:

- 1) Ν. 1568/85 (ΦΕΚ 177/Α/85) "Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων"
- 2) Π.Δ. 294/88 (ΦΕΚ 138/Α/88) "Ελάχιστος χρόνος απασχόλησης τεχνικού ασφάλειας και γιατρού εργασίας, επίπεδο γνώσεων και ειδικότητα τεχνικού ασφαλείας για τις επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες του άρθρου 1 του Ν.1568/85"
- 3) Π.Δ. 17/96 (ΦΕΚ 11/Α/96) "Μέτρα για την βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 89/391/ΕΟΚ και 91/383/ΕΟΚ"
- 4) Π.Δ. 159/99 (ΦΕΚ157/Α/3-8-99) "Μέτρα για την βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κλπ (τροποποίηση Π.Δ. 17/96)"

Οι επιχειρήσεις που υποχρεούνται να έχουν τεχνικό ασφαλείας με βάση τη νομοθεσία είναι όλες οι επιχειρήσεις εφόσον απασχολούν έστω και έναν εργαζόμενο (Π.Δ. 17/96, άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2).

Οι επιχειρήσεις που υποχρεούνται να έχουν "γιατρό εργασίας" είναι όσες επιχειρήσεις απασχολούν από 50 και πάνω εργαζόμενους ή όσες έχουν έστω και έναν εργαζόμενο εφόσον οι εργασίες τους είναι σχετικές με μόλυβδο, αμίαντο, βιολογικούς παράγοντες (Π.Δ.94/87, Π.Δ. 70α/88, Πδ.186/95).

Η υποχρέωση για τεχνικό ασφάλειας και "γιατρό εργασίας" υπάρχει στις επιχειρήσεις που απασχολούσαν πάνω από 150 εργαζόμενους στις 1.6.85 από το 1985 (Ν.1568/85). Σε επιχειρήσεις που απασχολούν πάνω από 50 εργαζόμενους για τον "γιατρό εργασίας" και έστω 1 εργαζόμενο για τον τεχνικό ασφάλειας από το 1996 (Π.Δ. 17/96).

Οι επιχειρήσεις για υπολογισμό ετήσιου χρόνου απασχόλησης και προσόντων τεχνικού ασφάλειας και "γιατρού εργασίας" κατηγοριοποιούνται με βάση την επικινδυνότητά τους σε δύο κατηγορίες, την Α (υψηλή επικινδυνότητα), την Β (μέση επικινδυνότητα). Η κατηγοριοποίηση αυτή γίνεται στο Π.Δ. 294/88 στο άρθρο 2 ανάλογα με τον κωδικό κλάδου οικονομικής δραστηριότητας κάθε επιχείρησης (ΣΤΑΚΟΔ 1980)όπως ορίζεται από την Στατιστική Υπηρεσία.

	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Α	ΚΩΔΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜ.
1.	Ορυχεία άνθρακα	11
2.	Μεταλλεία-Λατομεία	12, 14, 15
3.	Υδρογονάνθρακες και γηγενή καύσιμα αέρια	13
4.	Χημικές βιομηχανίες:	
4.1.	Παραγωγή οξέων , βάσεων, αλάτων και χημικών λιπασμάτων	311
4.2.	Παραγωγή πλαστικών υλών , συνθετικών ρητινών και τεχνητών ινών	312
4.3.	Παραγωγή πετροχημικών	313.1
4.4.	Παραγωγή οργανικών χρωστικών ουσιών	313.2
4.5.	Παραγωγή πετρελαιωμένων αερίων ,	313.5

	ξηρού πάγου και ανθρακασβεστίου	
4.6.	Παραγωγή λοιπών βασικών προϊόντων	313.9
4.7.	Βιομηχανίες βερνικοχρωμάτων , στιλβωμάτων και τυπογραφικών μελανών	314
4.8.	Παρασκευή γεωργικών φαρμάκων και εντομοκτόνων	319.4
4.9.	Παραγωγή εκρηκτικών	319.7
4.10.	Κατασκευή πυροτεχνημάτων	319.8
5.	Βιομηχανίες παραγωγών πετρελαίου και άνθρακα	
5.1.	Βιομηχανίες επεξεργασίας πετρελαιοειδών	321
5.2	Εμφιάλωση υγραερίων	329.5
6.	Βιομηχανίες προϊόντων εκ μη μεταλλικών ορυκτών:	
6.1.	Κατασκευή ειδών εξ αμιαντοτσιμέντου	336.3
6.2.	Κατασκευή ειδών από αμίαντο	338
7.	Βασικές μεταλλουργικές βιομηχανίες	34
8.	Κατασκευή τελικών προϊόντων εκ μετάλλου , εκτός μηχανών και μεταφορικού υλικού :	
8.1.	Μεταλλικές κατασκευές (Γέφυρες, υπόστεγα, έργα υποδομής και παρόμοιες κατασκευές)	353.9
9.	Κατασκευή μηχανών και συσκευών, εκτός των ηλεκτρικών και των μέσων μεταφοράς	
9.1.	Λεβητοποιεία	369.1

9.2.	Κατασκευή σιλό , κοχλιομεταφορέων , μεταφορικών ταινιών και αερομεταφορέων	369.3
10.	Κατασκευή ηλεκτρικών μηχανών, συσκευών και λοιπών ειδών	
10.1	Κατασκευή συσσωρευτών μόλυβδου	372.1
11.	Κατασκευή μεταφορικών μέσων	
11.1.	Ναυπήγηση και επισκευή σκαφών	381
11.2.	Κατασκευή σιδηροδρομικού και τροχιοδρομικού υλικού	382
12	Θερμοηλεκτρικοί σταθμοί παραγωγής	411
13.	Παραγωγή καυσίμου αερίου πόλεως	412
14.	Υφαντικές βιομηχανίες:	
14.1.	Βαφεία, τυποβαφία , φινιριστήρια	237
15.	Εργασίες με ραδιενεργά υλικά ή ιοντίζουσες ακτινοβολίες	
16.	Εργοτάξια μεγάλων δομικών έργων (σήραγγες, φράγματα) κατασκευές δικτύων ύδρευσης , αποχέτευσης, λιμενικά έργα , οικοδομικά έργα πάνω από 2.000 μ3 ειδικά δομικά έργα .	

2.7.1 ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Β

Στην κατηγορία Β' υπάγονται όσες επιχειρήσεις δεν υπάγονται στις Κατηγορία Α'.

Ο τεχνικός ασφάλειας αμείβεται από τον εργοδότη του οποίου είναι τεχνικός σύμβουλος στα θέματα ασφάλειας των εργαζομένων. Ο τεχνικός ασφάλειας της επιχείρησης υπάγεται στον εργοδότη απευθείας, από τον οποίο όμως έχει ηθική ανεξαρτησία.

Ο τεχνικός ασφάλειας πρέπει να απασχολείται με βάση την προηγούμενη κατηγοριοποίηση καθορίζονται συντελεστές από το Π.Δ.294/88 (άρθρο 3), που πολλαπλασιαζόμενοι επί τον αριθμό των εργαζομένων δίνουν τις ελάχιστες ώρες ετήσιας απασχόλησης τεχνικού ασφάλειας και γιατρού εργασίας για κάθε μία από τις κατηγορίες επιχειρήσεων που κατανέμονται κατά μήνα με κοινή συμφωνία εργοδότη και Επιτροπής Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας:

α. Κατηγορία Α

		Ώρες ετήσιας απασχόλησης ανά εργαζόμενο							
Αριθμός εργαζομένων		Τεχνικός ασφάλειας		Γιατρός εργασίας					
έως	500	3,5	3,0	2,5	2,0	0,8	0,8	0,8	0,8
501	έως 1000								
1001	έως 5000								
5001	και άνω								

β. Κατηγορία Β

		Ώρες ετήσιας απασχόλησης ανά εργαζόμενο			
Αριθμός		Τεχνικός ασφάλειας		Γιατρός εργασίας	

εργαζομένων		
έως1000 1001έως 5000 5001καιάνω	2,5 1,5 1,0	0,6 0, 6 0,6

Οι ώρες αυτές δεν πρέπει σε καμιά περίπτωση να είναι λιγότερες από 25 ώρες για επιχειρήσεις που απασχολούν μέχρι 20 εργαζόμενους, 50 ώρες για επιχειρήσεις που απασχολούν από 20 μέχρι 50 εργαζόμενους, και 75 ώρες για επιχειρήσεις που απασχολούν άνω των 50 ατόμων. (Π.Δ.17/96, άρθρο 4, παράγραφος 3). Εξαιρούνται ορισμένες περιπτώσεις εποχιακών επιχειρήσεων, για τις οποίες υπάρχει και σχετική εγκύκλιος.

2.7.2 Προσόντα του τεχνικού ασφάλειας

Τα προσόντα του τεχνικού ασφάλειας περιγράφονται στο άρθρο 5 του Ν.1568/85, στα άρθρα 4 και 5 του Π.Δ. 294/88 και στο άρθρο 4 του Π.Δ. 17/96. Με βάση αυτά ο τεχνικός ασφάλειας πρέπει να έχει:

- α) Πτυχίο πολυτεχνείου ή πολυτεχνικής σχολής ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος του εσωτερικού ή ισότιμων σχολών του εξωτερικού, που το αντικείμενο σπουδών έχει σχέση με τις εγκαταστάσεις και την παραγωγική διαδικασία και άδεια άσκησης επαγγέλματος, που χορηγείται από το Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδος (ΤΕΕ).
- β) Πτυχίο πανεπιστημιακής σχολής εσωτερικού ή ισότιμων σχολών του εξωτερικού, που το αντικείμενο σπουδών έχει σχέση με τις εγκαταστάσεις και την παραγωγική διαδικασία και άδεια άσκησης επαγγέλματος, όταν αυτή προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία.
- γ) Πτυχίο τεχνολογικού εκπαιδευτικού ιδρύματος ή ισότιμων σχολών του εξωτερικού ή πτυχίο των πρώην σχολών υπομηχανικών και των ΚΑΤΕΕ.

δ) Απολυτήριο τεχνικού λυκείου η μέσης τεχνικής σχολής ή άλλης αναγνωρισμένης τεχνικής επαγγελματικής σχολής του εσωτερικού ή ισότιμων σχολών του εξωτερικού ή άδεια άσκησης επαγγέλματος εμπειροτέχνη.

Προϋπηρεσία που υπολογίζεται από την απόκτηση απολυτηρίου ή πτυχίου, για τους τεχνικούς των εδαφίων α και β της παραγράφου 1 αυτού του άρθρου τουλάχιστον διετή, για τους τεχνικούς του εδαφίου γ της παραγράφου 1 τουλάχιστον πενταετή και για τους τεχνικούς του εδαφίου δ της παραγράφου 1 τουλάχιστον οκταετή.

Κάτοχοι των παραπάνω προσόντων θεωρούνται και όσοι έχουν τίτλους ή πιστοποιητικά της αλλοδαπής. από τα οποία προκύπτει ότι είναι τεχνικοί ασφάλειας.

Στο άρθρο 5 του Π.Δ.294/88 αναφέρονται αναλυτικά οι απαιτούμενες ειδικότητες των τεχνικών ασφαλείας με βάση την δραστηριότητα των επιχειρήσεων.

Στο άρθρο 4 του Π.Δ. 17/96, παρ.2β & 2γ επεκτείνεται η δυνατότητα άσκησης του ρόλου του τεχνικού ασφαλείας και σε απόφοιτους τεχνικού λυκείου με δετή προϋπηρεσία σε επιχειρήσεις κατηγορίας Β. (άρθρο 6 του Π.Δ. 17/96 και άρθρο 13 του Ν.1568/85).

2.7.3 Προσόντα του "γιατρού εργασίας"

Τα προσόντα του "γιατρού εργασίας" περιγράφονται στο άρθρο 8 του Ν.1568/85. Ο γιατρός εργασίας πρέπει να διαθέτει εκτός από την άδεια άσκησης ιατρικού επαγγέλματος και την ειδικότητα της ιατρικής της εργασίας . Μέχρι την καθιέρωση της ειδικότητας της ιατρικής της εργασίας και την απόκτηση της ειδικότητας από ικανό αριθμό γιατρών , μπορούν να ασκούν το αντικείμενο αυτό , στο επίπεδο της επιχείρησης οι παρακάτω :

α) οι κάτοχοι τίτλου ή πτυχίου ειδικότητας ιατρικής της εργασίας της αλλοδαπής .

β) οι γιατροί που έχουν την ειδικότητα της παθολογίας σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και έχουν παρακολουθήσει ειδικό σεμινάριο ιατρικής της εργασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 ή διαθέτουν διετή τουλάχιστον εμπειρία σε επιχείρηση .

γ) όσοι έχουν ασκήσει καθήκοντα γιατρού εργασίας στο Υπουργείο Εργασίας για πέντε χρόνια τουλάχιστον και μετά την παραίτηση τους από την υπηρεσία.

Σε περίπτωση που δεν υπάρχει γιατρός με την παραπάνω ειδικότητα είναι δυνατό να προσληφθεί γιατρός οποιασδήποτε ειδικότητας (όχι όμως γιατρός χωρίς ειδικότητα).

Γιατρός χωρίς ειδικότητα δεν μπορεί να είναι γιατρός εργασίας σε επιχείρηση. Πρέπει να έχει οπωσδήποτε ειδικότητα.

2.7.4 Αρμοδιότητες του τεχνικού ασφάλειας

Οι αρμοδιότητες του τεχνικού ασφάλειας περιγράφονται στα άρθρα 6 και 7 του Ν.1568/85 και στο Π.Δ.17/96. Οι αρμοδιότητες αυτές είναι συμβουλευτικές προς τον εργοδότη ενώ επίσης ο τεχνικός ασφάλειας έχει την υποχρέωση επίβλεψης των συνθηκών εργασίας. Συγκεκριμένα:

1. Ο τεχνικός ασφάλειας παρέχει στον εργοδότη υποδείξεις και συμβουλές, γραπτά ή προφορικά, σε θέματα σχετικά με την υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας και την πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων. Τις γραπτές υποδείξεις καταχωρεί σε ειδικό βιβλίο της επιχείρησης, το οποίο σελιδομετρείται και θεωρείται από την επιθεώρηση εργασίας. Ο εργοδότης έχει υποχρέωση να λαμβάνει γνώση ενυπογράφως των υποδείξεων που καταχωρούνται σ αυτό το βιβλίο.

2. Ειδικότερα ο τεχνικός ασφάλειας :

α) συμβουλεύει σε θέματα σχεδιασμού, προγραμματισμού, κατασκευής και συντήρησης των εγκαταστάσεων, εισαγωγής νέων παραγωγικών διαδικασιών, προμήθειας μέσων και εξοπλισμού, επιλογής και ελέγχου της αποτελεσματικότητας των ατομικών μέσων προστασίας καθώς και διαμόρφωσης και διευθέτησης των θέσεων και του περιβάλλοντος εργασίας και γενικό οργάνωσης της παραγωγικής διαδικασίας.

β) ελέγχει την ασφάλεια των εγκαταστάσεων και των τεχνικών μέσων, πριν από τη λειτουργία τους καθώς και των παραγωγικών διαδικασιών και μεθόδων εργασίας πριν από την εφαρμογή τους και επιβλέπει την εφαρμογή

των μέτρων υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας και πρόληψης των ατυχημάτων , ενημερώνοντας σχετικά τους αρμόδιους προϊσταμένους των τμημάτων ή τη διεύθυνση της επιχείρησης .

3. Για την επίβλεψη των συνθηκών εργασίας ο τεχνικός ασφάλειας έχει υποχρέωση

α) να επιθεωρεί τακτικά τις θέσεις εργασίας από πλευράς υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας, να αναφέρει στον εργοδότη οποιαδήποτε παράλειψη των μέτρων υγιεινής και ασφάλειας να προτείνει μέτρα αντιμετώπισής της και να επιβλέπει την εφαρμογή τους .

β) να επιβλέπει την ορθή χρήση των ατομικών μέσων προστασίας .

γ) να ερευνά τα αίτια των εργατικών ατυχημάτων , να αναλύει τα αποτελέσματα των ερευνών , να τα αξιολογεί και να προτείνει μέτρα αποτροπής παρόμοιων ατυχημάτων .

δ) να εποπτεύει την εκτέλεση ασκήσεων πυρασφάλειας και συναγερμού για τη διαπίστωση ετοιμότητας προς αντιμετώπιση ατυχημάτων .

4. Για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας στην επιχείρηση ο τεχνικός ασφάλειας έχει υποχρέωση :

α) να μεριμνά ώστε οι εργαζόμενοι στην επιχείρηση να τηρούν τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας και να τους ενημερώνει και καθοδηγεί για την αποτροπή του επαγγελματικού κινδύνου που συνεπάγεται η εργασία τους.

β) να συμμετέχει στην κατάρτιση και εφαρμογή των προγραμμάτων εκπαίδευσης των εργαζομένων σε θέματα υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας.

Η άσκηση του έργου του τεχνικού ασφάλειας δεν αποκλείει την ανάθεση σε αυτόν από τον εργοδότη και άλλων καθηκόντων πέραν του ελάχιστου ορίου ωρών απασχόλησής ως τεχνικού ασφάλειας .

Ο τεχνικός ασφάλειας έχει κατά την άσκηση του έργου του ηθική ανεξαρτησία απέναντι στον εργοδότη και στους εργαζομένους. Τυχόν διαφωνία του με τον εργοδότη, για θέματα της αρμοδιότητάς του , δεν μπορεί να αποτελέσει λόγο καταγγελίας της σύμβασής του . Σε κάθε περίπτωση η απόλυση του τεχνικού ασφάλειας πρέπει να είναι αιτιολογημένη .

Ο τεχνικός ασφάλειας έχει υποχρέωση να τηρεί το επιχειρησιακό απόρρητο .

2.7.5 Αρμοδιότητες του "γιατρού εργασίας"

Οι αρμοδιότητες του "γιατρού εργασίας" περιγράφονται στα άρθρα 9 & 10 του Ν.1568/85 και στο Π.Δ.17/96. Οι αρμοδιότητες αυτές είναι συμβουλευτικές προς τον εργοδότη ενώ επίσης ο γιατρός εργασίας έχει την υποχρέωση επίβλεψης της υγείας των εργαζομένων . Συγκεκριμένα:

Ο γιατρός εργασίας παρέχει υποδείξεις & συμβουλές στον εργοδότη, στους εργαζόμενους και στους εκπροσώπους τους , γραπτά ή προφορικά, σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για τη σωματική και ψυχική υγεία των εργαζομένων. Τις γραπτές υποδείξεις ο γιατρός εργασίας καταχωρεί στο ειδικό βιβλίο του άρθρου 6 του νόμου αυτού . Ο εργοδότης λαμβάνει γνώση ενυπογράφως των υποδείξεων που καταχωρούνται σ αυτό το βιβλίο .

Ειδικότερα ο γιατρός εργασίας συμβουλεύει σε θέματα :

α) σχεδιασμού προγραμματισμού , τροποποίησης της παραγωγικής διαδικασίας, κατασκευής και συντήρησης εγκαταστάσεων , σύμφωνα με τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας .

β) λήψης μέτρων προστασίας , κατά την εισαγωγή και χρήση υλών και προμήθειας μέσων εξοπλισμού .

γ) φυσιολογίας και ψυχολογίας της εργασίας εργονομίας και υγιεινής της εργασίας , της διευθέτησης και διαμόρφωσης των θέσεων και του περιβάλλοντος της εργασίας και της οργάνωσης της παραγωγικής διαδικασίας.

δ) οργάνωσης υπηρεσίας παροχής πρώτων βοηθειών .

ε) αρχικής τοποθέτησης και αλλαγής θέσης εργασίας για λόγους υγείας , προσωρινά ή μόνιμα καθώς και ένταξης ή επανένταξης μειονεκτούντων ατόμων στην παραγωγική διαδικασία , ακόμη και με υπόδειξη αναμόρφωσης της θέσης εργασίας και

στ) δεν επιτρέπεται ο γιατρός εργασίας να χρησιμοποιείται για να επαληθεύει το δικαιολογημένο ή μη λόγω νόσου, απουσίας εργαζομένου.

Για την επίβλεψη της υγείας των εργαζομένων ο γιατρός εργασίας έχει υποχρέωση :

I. Να προβαίνει σε ιατρικό έλεγχο των εργαζομένων σε σχέση με τη θέση εργασίας τους, μετά την πρόληψή τους ή την αλλαγή θέσης εργασίας, καθώς και σε περιοδικό ιατρικό έλεγχο κατά την κρίση του επιθεωρητή εργασίας ύστερα από αίτημα της επιτροπής υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων , όταν τούτο δεν ορίζεται από το νόμο . Μεριμνά για τη διενέργεια ιατρικών εξετάσεων και μετρήσεων παραγόντων του εργασιακού περιβάλλοντος σε εφαρμογή των διατάξεων που ισχύουν κάθε φορά. Εκτιμά την καταλληλότητα των εργαζομένων για τη συγκεκριμένη εργασία , αξιολογεί και καταχωρεί τα αποτελέσματα των εξετάσεων , εκδίδει βεβαίωση των παραπάνω εκτιμήσεων και τη κοινοποιεί στον εργοδότη . Το περιεχόμενο της βεβαίωσης πρέπει να εξασφαλίζει το ιατρικό απόρρητο υπέρ του εργαζόμενου και μπορεί να ελεγχθεί από τους υγειονομικούς επιθεωρητές του Υπουργείου Εργασίας για την κατοχύρωση του εργαζόμενου και του εργοδότη .

II. Επιβλέπει την εφαρμογή των μέτρων προστασίας της υγείας των εργαζομένων και πρόληψης των ατυχημάτων . Για το σκοπό αυτό

α) επιθεωρεί τακτικά θέσεις εργασίας και αναφέρει οποιαδήποτε παράλειψη προτείνει μέτρα αντιμετώπισης των παραλείψεων και επιβλέπει την εφαρμογή τους.

β) επεξηγεί την αναγκαιότητα της σωστής χρήσης των ατομικών μέτρων προστασίας.

γ) ερευνά τις αιτίες των ασθενειών που οφείλονται στην εργασία , αναλύει και αξιολογεί τα

αποτελέσματα των ερευνών και προτείνει μέτρα για την πρόληψη των ασθενειών αυτών .

δ) επιβλέπει τη συμμόρφωση των εργαζομένων στους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας ενημερώνει τους εργαζόμενους για τους κινδύνους που προέρχονται από την εργασία τους , καθώς και για τους τρόπους πρόληψής τους.

ε) παρέχει επείγουσα θεραπεία σε περίπτωση ατυχήματος ή αιφνίδιας νόσου . Εκτελεί προγράμματα εμβολιασμού των εργαζομένων με εντολή της αρμόδιας διεύθυνσης υγιεινής της νομαρχίας, όπου εδρεύει η επιχείρηση .

III. Ο γιατρός εργασίας έχει υποχρέωση να τηρεί το ιατρικό και επιχειρησιακό απόρρητο.

IV. Ο γιατρός εργασίας αναγγέλλει μέσω της επιχείρησης στην επιθεώρηση εργασίας ασθένειες των εργαζομένων που οφείλονται στην εργασία.

V. Ο γιατρός πρέπει να ενημερώνεται από τον εργοδότη και τους εργαζομένους για οποιοδήποτε παράγοντα στο χώρο εργασίας που έχει επίπτωση στην υγεία .

VI. Η επίβλεψη της υγείας των εργαζομένων δεν μπορεί να συνεπάγεται οικονομική επιβάρυνση για αυτούς και πρέπει να γίνεται κατά τη διάρκεια των ωρών εργασίας τους.

VII. Ο γιατρός εργασίας έχει κατά την άσκηση του έργου του ηθική ανεξαρτησία απέναντι στον εργοδότη και στους εργαζομένους. Τυχόν διαφωνία του με τον εργοδότη, για θέματα της αρμοδιότητάς του , δεν μπορεί να αποτελέσει λόγω καταγγελίας της σύμβασής του . Σε κάθε περίπτωση η απόλυση γιατρού εργασίας πρέπει να είναι αιτιολογημένη.

Ο τεχνικός ασφαλείας και ο γιατρός εργασίας υποχρεούνται να συνεργάζονται πραγματοποιώντας κοινούς ελέγχους. Επίσης οφείλουν να συνεργάζονται με τους εκπροσώπους των εργαζομένων ή την Ε.Υ.Α.Ε. και να τους ενημερώνουν για κάθε σημαντικό θέμα υγιεινής και ασφαλείας της εργασίας στην επιχείρηση και να τους παρέχουν κατάλληλες συμβουλές . Ο εργοδότης οφείλει να συνεργάζεται με όλους αυτούς .

Η ανάθεση των καθηκόντων σε τεχνικούς ασφαλείας & γιατρούς εργασίας γίνεται εγγράφως με ταυτόχρονη δήλωση αποδοχής καθηκόντων από το εν λόγω άτομο , αντίγραφα δε αυτών κοινοποιούνται στην αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας. (άρθρο 2, παρ. 3 του Π.Δ.159/99).

2.7.6 Υποχρεώσεις Εργοδοτών

Ο ίδιος ο εργοδότης μπορεί να παρέχει υπηρεσίες τεχνικού ασφαλείας σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2γ του Π.Δ. 17/96, σε επιχειρήσεις χαμηλής επικινδυνότητας που απασχολούν μέχρι 50 άτομα προσωπικό, εφόσον επιμορφωθούν κατάλληλα , ασχέτως άλλων ειδικών προσόντων , να αναλαμβάνουν τον ρόλο του τεχνικού ασφαλείας . Αυτή η επιμόρφωση πρέπει να γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 6 του Π.Δ. 17/96 και το άρθρο 13 του Ν.1568/85.

Τα σεμινάρια επιμόρφωσης εργοδοτών δεν γίνονται από το Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών ασφαλίσεων , αλλά από το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. (Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας , τα εγκεκριμένα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.) που έχουν πιστοποιηθεί ή από εκπαιδευτικούς ή άλλους Δημόσιους Οργανισμούς , που αποστέλλουν τα προγράμματά τους για έγκριση στο Υπουργείο μας και συγκεκριμένα στο Συμβούλιο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (Σ.Υ.Α.Ε.), και μετά το πέρας του σεμιναρίου παρέχουν στους εργοδότες πιστοποιητικά που τους δίνουν την δυνατότητα παροχής υπηρεσιών τεχνικού ασφαλείας μόνο όμως στην επιχείρησή τους . Δυνατότητα εκτέλεσης αυτών των σεμιναρίων έχουν και τα Επιμελητήρια και οι Σύλλογοι που είναι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί .

Ο εργοδότης υποχρεούται να αναγράφει στην κατάσταση προσωπικού τις ώρες απασχόλησης του τεχνικού ασφαλείας. Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Π.Δ.159/99 καθορίζεται ότι ο συνολικός ετήσιος χρόνος απασχόλησης του τεχνικού ασφαλείας ή/ και του γιατρού εργασίας ανεξάρτητα από τη σχέση εργασίας τους, η κατανομή του χρόνου αυτού κατά μήνα σύμφωνα με το άρθρο 3 (παρ. 2) του π.δ. 294/88 καθώς και το ωράριο απασχόλησης τους αναγράφονται υποχρεωτικά στους πίνακες καταστάσεων εργασίας σύμφωνα με το π.δ. της 27.6.32, τον.515/70 κλπ. Τα στοιχεία αυτά αναγράφονται και στις καταστάσεις που αναρτώνται στους χώρους εργασίας ώστε όλοι οι εργαζόμενοι να γνωρίζουν τις ώρες παρουσίας του Τεχνικού Ασφάλειας και του Γιατρού Εργασίας στην επιχείρηση. Κάθε αλλαγή των παραπάνω στοιχείων πρέπει να ανακοινώνεται έγκαιρα στην αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας".

Οι γραπτές υποδείξεις του τεχνικού ασφαλείας καταχωρούνται σε ειδικό βιβλίο της επιχείρησης, το οποίο σελιδομετρείται και θεωρείται από το αρμόδιο ΚΕ.Π.Ε.Κ . Ο εργοδότης έχει υποχρέωση να λαμβάνει γνώση ενυπογράφως των υποδείξεων που καταχωρούνται σ αυτό το βιβλίο . (άρθρο 6,9 του Ν.1568/85). Αν ο εργοδότης διαφωνεί με τις γραπτές υποδείξεις οφείλει να αιτιολογεί τις απόψεις του. Επίσης στην επιχείρηση πρέπει να υπάρχει ειδικό βιβλίο ατυχημάτων, όπου αναγράφονται τα αίτια και η περιγραφή των ατυχημάτων (άρθρο 32 παρ. Α9 του Ν.1568/85). Τέλος πρέπει στις επιχειρήσεις να υπάρχει βιβλίο καταχώρησης των συλλογικών ανώνυμων αποτελεσμάτων των βιολογικών εξετάσεων ενδεικτικών της

έκθεσης όταν προβλέπονται τέτοιες εξετάσεις, και ατομικός ιατρικός φάκελος των εργαζομένων που εκτίθενται σε παράγοντες, αφού ο εργοδότης υποχρεούται να παραπέμπει κάθε εργαζόμενο σε ιατρικό έλεγχο μετά τη πρόσληψη, σε τακτά χρονικά διαστήματα, κατά την αλλαγή θέσης εργασίας και πριν την τοποθέτησή του σε νέα θέση εργασίας που συνεπάγεται την έκθεσή του σε παράγοντες. Τα δύο αυτά βιβλία δεν απαιτούν θεώρηση από το αρμόδιο ΚΕ.Π.Ε.Κ.

Η επιχείρηση πρέπει να υποβάλλει στην αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας πριν την ανάθεση καθηκόντων τεχνικού ασφάλειας και γιατρού εργασίας, τα πιο κάτω στοιχεία :

α. Κατάσταση με την υλικοτεχνική υποδομή και το προσωπικό που διαθέτει για την κάλυψη των υποχρεώσεών της, όπως προκύπτει από την ισχύουσα νομοθεσία

β. Κατάσταση με την υλικοτεχνική υποδομή και τις υπηρεσίες που θα λαμβάνει συμπληρωματικά από Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης στην περίπτωση που τα διατιθέμενα σύμφωνα με το εδάφια δεν επαρκούν .

Τη συνολική ευθύνη για τα θέματα υγείας & ασφάλειας των εργαζομένων έχει ο εργοδότης (Αρχή ευθύνης του εργοδότη). Όλες οι άλλες υπηρεσίες είναι συμβουλευτικές για να τον διευκολύνουν στο έργο του. Ακόμη και αν δεν υπάρχουν γραπτές υποδείξεις των συμβούλων του για θέματα υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων (τεχνικός ασφάλειας και γιατρός εργασίας), φέρει ακέραια την ευθύνη να εξασφαλίζει την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων ως προς όλες τις πτυχές της εργασίας και να λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα που εξασφαλίζουν την ασφάλεια και την υγεία των τρίτων .

2.7.7 Υποχρεώσεις των εργαζομένων

Κάθε εργαζόμενος έχει υποχρέωση να εφαρμόζει τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας και να φροντίζει ανάλογα με τις δυνατότητές του, για την ασφάλεια και την υγεία του καθώς και για την ασφάλεια και την υγεία των άλλων ατόμων που επηρεάζονται από τις πράξεις ή παραλείψεις του κατά την εργασία

σύμφωνα με την εκπαίδευσή του και τις κατάλληλες οδηγίες του εργοδότη του. Για την πραγματοποίηση αυτών των στόχων, οι εργαζόμενοι οφείλουν ειδικότερα, σύμφωνα με την εκπαίδευσή τους και τις κατάλληλες οδηγίες του εργοδότη τους:

α) Να χρησιμοποιούν σωστά τις μηχανές, τις συσκευές, τα εργαλεία, τις επικίνδυνες ουσίες, τα μεταφορικά και άλλα μέσα.

β) Να χρησιμοποιούν σωστά τον ατομικό προστατευτικό εξοπλισμό που τίθεται στη διάθεσή τους και μετά τη χρήση να τον τακτοποιούν στη θέση του.

γ) Να μη θέτουν εκτός λειτουργίας, αλλάζουν ή μετατοπίζουν αυθαίρετα τους μηχανισμούς ασφάλειας των μηχανών, εργαλείων, συσκευών, εγκαταστάσεων και κτιρίων και να χρησιμοποιούν σωστά αυτούς τους μηχανισμούς ασφάλειας.

δ) Να αναφέρουν αμέσως στον εργοδότη ή/και σε όσους ασκούν αρμοδιότητες τεχνικού ασφάλειας και γιατρού εργασίας, όλες τις καταστάσεις που μπορεί να θεωρηθεί εύλογα ότι παρουσιάζουν άμεσο και σοβαρό κίνδυνο για την ασφάλεια και την υγεία, καθώς και κάθε έλλειψη που διαπιστώνεται στα συστήματα προστασίας.

ε) Να συντρέχουν τον εργοδότη και όσους ασκούν αρμοδιότητες τεχνικού ασφάλειας και γιατρού εργασίας, όσον καιρό χρειαστεί, ώστε να καταστεί δυνατή η εκπλήρωση όλων των καθηκόντων ή απαιτήσεων, που επιβάλλονται από την αρμόδια επιθεώρηση εργασίας για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία.

στ) Να συντρέχουν τον εργοδότη και όσους ασκούν αρμοδιότητες τεχνικού ασφάλειας και γιατρού εργασίας, όσον καιρό χρειαστεί, ώστε ο εργοδότης να μπορεί να εγγυηθεί ότι το περιβάλλον και οι συνθήκες εργασίας είναι ασφαλείς και χωρίς κινδύνους για την ασφάλεια και την υγεία εντός του πεδίου δραστηριότητάς τους.

Οι εργαζόμενοι έχουν υποχρέωση να παρακολουθούν τα σχετικά σεμινάρια ή άλλα επιμορφωτικά προγράμματα σε θέματα υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας.

Αν ο τεχνικός ασφάλειας είναι εξωτερικός συνεργάτης, εκπρόσωπος της επιχείρησης θα μεταβεί στο αρμόδιο ΚΕ.Π.Ε.Κ. (Κέντρο Πρόληψης Επαγγελματικού Κινδύνου) της περιφέρειας του, όπου θα παραληφθούν τα στοιχεία αυτά και θα θεωρηθεί το βιβλίο παρατηρήσεων του τεχνικού

ασφάλειας . Στην περίπτωση που τεχνικός ασφάλειας θα ορισθεί ο ίδιος ο εργοδότης δεν απαιτούνται τα έγγραφα ανάθεσης και αποδοχής καθηκόντων τεχνικού ασφαλείας, παρά μόνο δήλωση του εργοδότη ότι θα αναλάβει τα καθήκοντα τεχνικού ασφαλείας για τις συγκεκριμένες ώρες κάθε χρόνο, και το πιστοποιητικό των σεμιναρίων επιμόρφωσης που παρακολούθησε. Αν τεχνικός ασφάλειας ορισθεί εργαζόμενος της επιχείρησης η προσκόμιση της σύμβασης δεν είναι απαραίτητη παρά μόνο της συμφωνίας επιπλέον αμοιβής αν υπάρχει.

Επίσης η επιχείρηση πρέπει να υποβάλλει στην αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας πριν την ανάθεση καθηκόντων τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας, τα πιο κάτω στοιχεία :

α. Κατάσταση με την υλικοτεχνική υποδομή και το προσωπικό που διαθέτει για την κάλυψη των υποχρεώσεών της, όπως προκύπτει από την ισχύουσα νομοθεσία

β. Κατάσταση με την υλικοτεχνική υποδομή και τις υπηρεσίες που θα λαμβάνει συμπληρωματικά από Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης στην περίπτωση που τα διατιθέμενα σύμφωνα με το εδάφιο δεν επαρκούν .

Συμπεράσματα: Ακολουθώντας λοιπόν ο εργαζόμενος τα μέτρα πρόληψης που αναφέρθηκαν παραπάνω, επιτυγχάνεται σημαντική μείωση των ατυχημάτων που συναντάμε καθημερινά στις οικοδομές. Ταυτόχρονα παρατηρείται μείωση του κόστους τόσο για την εταιρεία όσο για το θύμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

3.1 ΓΕΝΙΚΑ

Τα εργατικά ατυχήματα επιδρούν αρνητικά στον ρυθμό ανάπτυξης της χώρας και γενικά διαφοροποιούν την ζωή των ανθρώπων που τα υφίσταται. Αν ο κάθε εμπλεκόμενος στο χώρο της οικοδομής αναλάβει τις υποχρεώσεις του τότε η κατάσταση θα διαφοροποιηθεί προς το καλύτερο.

Απώτερος σκοπός είναι η πρόληψη. Έτσι πλέον με τον Τεχνικό Ασφαλείας και τον Γιατρό Εργασίας όπως επίσης και τις Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης και με την Επιτροπή Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας, ο στόχος αρχίζει να προσεγγίζεται.

Τα τελευταία χρόνια έχει γίνει μεγάλη προσπάθεια προσέγγισης και αντιμετώπισης αυτών των προβλημάτων με την βοήθεια διαφόρων οργανισμών και οργανώσεων. Αυτή η προσπάθεια γίνεται με την μορφή κοινωνικού διαλόγου σε εθνικό, περιφερειακό, νομαρχιακό και στο επίπεδο της επιχείρησης για ανταλλαγή απόψεων και εύρεση λύσεων στο θέμα.

Η επιθεώρηση της εργασίας είναι ένα πολύ σημαντικό βήμα πάταξης της αδιαφορίας τήρησης μέτρων ασφάλειας και εφαρμογής των κανονισμών και διατάξεων της νομοθεσίας, που θα επιφέρουν το αποτέλεσμα που επιδιώκουμε, δηλαδή εργασία χωρίς ατυχήματα.

Λειτουργοί της επιθεώρησης είναι η Γενική Διεύθυνση Συνθηκών και Υγιεινής της Εργασίας και το Σώμα Επιθεωρητών Εργασίας. Η πρώτη σχεδιάζει την νομοθεσία και το δεύτερο ενημερώνει πάνω στην πρακτική εφαρμογή της. Ανταλλάσσοντας τις απόψεις μεταξύ τους επιτυγχάνουν το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα.

Αξίζει επίσης να αναφερθεί, πώς και η νομολογία όλο και περισσότερο ανακαλύπτει το δρόμο για να δικαιώσει τον παθών από ένα ατύχημα και να καταστήσει κατανοητό ότι όλα μπορούν να αποφευχθούν φτάνει να προσπαθήσουμε.

Τα εργατικά ατυχήματα θέτουν ένα μεγάλο ανθρωπιστικό πρόβλημα στην κοινωνία μας. Η αναγκαιότητα λήψης μέτρων που θα προστατεύουν την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων στους χώρους εργασίας από τους επαγγελματικούς κινδύνους, έγινε αντιληπτή στην σύγχρονη Ελληνική πραγματικότητα πολύ πρόσφατα.

Στην χώρα μας μέχρι την ψήφιση του Ν. 515/15, ο εργαζόμενος δεν μπορούσε να απαιτήσει τίποτα αν δεν αποδείκνυε την υπαιτιότητα του εργοδότη. Αργότερα όμως με την ψήφιση άλλων νομοθετημάτων, τα δεδομένα αλλάζουν και διαμορφώνεται νομοθεσία τέτοια που ενδιαφέρεται για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων.

Ακόμη και στην Ευρωπαϊκή Ένωση, πέρα από την βασική σκέψη για την δημιουργία της μεγάλης υπερεθνικής ενότητας στο χώρο της Γηραιάς Ηπείρου, υπήρξε πρωταρχικής σημασίας η δημιουργία ενός χώρου όπου οι άνθρωποι, τα κεφάλαια και οι οικονομικές δραστηριότητες θα κινούνταν ελεύθερα και κάτω από ενιαίους κανόνες, καθώς και το ανθρώπινο δυναμικό θα απολάμβανε τα αγαθά της προσδοκώμενης οικονομικής ευημερίας που θα προήρχετο από την επίτευξη του πρώτου στόχου. Έτσι το Άρθρο 118Α της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης ορίζει σαφώς και δεσμευτικά την υποχρέωση τόσο της Κοινότητας όσο και των Κρατών – Μελών, να προωθούν νομικές διατάξεις και να λαμβάνουν τα απαιτούμενα μέτρα που θα προστατεύουν την Υγεία, την Υγιεινή και την Ασφάλεια των εργαζομένων στους χώρους εργασίας, από τους επαγγελματικούς κινδύνους.

Στην Ελλάδα, πρέπει να επισημάνουμε πως μέχρι πριν λίγα χρόνια υπήρχε ελλιπής ενημέρωση, πληροφόρηση αλλά και κατάρτιση όλων των εμπλεκόμενων (εργολάβων, πολιτικών μηχανικών, εργαζομένων κ.τ.λ.) σε σχέση με την ασφάλεια στους χώρους εργασίας. Το κενό αυτό κάλυψε η δημιουργία του Ελληνικού Ινστιτούτου Υγείας και Ασφάλειας της εργασίας (ΕΛΙΝΥΑΕ), το 1993, μέσα από ένα πλαίσιο συνεργασίας και συναίνεσης εργοδοτών και εργαζομένων.

Δημιουργήθηκε λοιπόν ένα πλέγμα προστασίας από την έκθεση των εργαζομένων σε επαγγελματικούς κινδύνους κατά την εργασία τους που είναι δυνατόν να έχει σοβαρές επιπτώσεις, που εκδηλώνονται :

- είτε με την μορφή εργατικών ατυχημάτων
- είτε με την μορφή των επαγγελματικών ασθενειών

- είτε με την μορφή πρόωρης φθοράς της υγείας τους

Έκφραση αυτής της πραγματικότητας σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) αποτελούν τα παρακάτω στοιχεία

Σε 150 εκατομμύρια εργαζόμενους που αριθμεί η Ε.Ε.

- 10 εκατομμύρια εργαζόμενοι κάθε χρόνο πέφτουν θύματα εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών.
- 8000 από αυτά είναι θανατηφόρα
- 20 δισεκατομμύρια ECU καταβάλλονται ετησίως σαν αποζημιώσεις (άμεσο κόστος μόνο).

Μόνο για ασφαλισμένους στο Ι.Κ.Α.

- Κάθε 15 λεπτά της ώρας συμβαίνει ένα εργατικό ατύχημα
- Κάθε 3 μέρες συμβαίνει ένα «θανατηφόρο» ατύχημα
- Το οικονομικό κόστος των εργατικών ατυχημάτων για το Ι.Κ.Α. μόνο για το έτος 1987 (έτος εξεταζόμενο από σχετική μελέτη) ανέρχεται σε 16,1 δις δραχ.
- Το σημερινό ετήσιο κόστος των εργατικών ατυχημάτων για την Εθνική Οικονομία ξεπερνά τα 40 δις δραχ.. Ένα μέρος μόνο από τα χρήματα που δαπανώνται κάθε χρόνο εξαιτίας των εργατικών ατυχημάτων, αρκεί για να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα αποφυγής τους.

3.2 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

3.2.1 Παθόντες και οικογένειες τους

- α) πόνος της οικογένειας και του παθόντος μετά το ατύχημα
- β) ψυχολογικά προβλήματα του παθόντος από το συμβάν
- γ) μείωση της απόδοσης του ή ανάγκη αλλαγής θέσης προσαρμοσμένη στις καινούριες του δυνατότητες

δ) πληρώνουν νοσηλεία και χάνουν μεροκάματα μέχρι να επανενταχθούν και να αποκατασταθούν έναντι των οποίων παίρνουν μικρότερα επιδόματα από ασφαλιστικούς οργανισμούς.

3.2.2 Ασφαλιστικοί οργανισμοί

Πρέπει να επισημάνουμε ότι χιλιάδες περισσότερα από ό,τι στην ουσία εκλαμβάνουν οι παθόντες εργοδότες δηλαδή

- α) αποζημίωση στον παθόντα (όχι σε όλες τις περιπτώσεις)
- β) επικρατεί πτώση της εργατικότητας για αρκετές ημέρες μετά το ατύχημα λόγω άσχημου ψυχολογικού κλίματος στον χώρο εργασίας
- γ) ζημιά στα μηχανήματα, υλικά και εγκαταστάσεις
- δ) άσχημη εικόνα προς τα έξω
- ε) καθυστέρηση και χρόνος απασχόλησης για διερεύνηση αιτιών

Γενικά στα εργοτάξια που υπάρχουν μέτρα ασφαλείας οι εργαζόμενοι δουλεύουν πιο άνετα, ήρεμα και ελεύθερα με αποτέλεσμα να αποδίδουν καλύτερα.

3.3 ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

Ασφαλή εργασία μπορεί να επιτευχθεί στην περίπτωση που όλοι οι διευθυντές επιβλέποντες και εργάτες παρακολουθήσουν γενική, ειδική και σχετική εκπαίδευση και επανεκπαίδευση για τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας.

Ειδικότερα, για τους εργαζόμενους που χειρίζονται εκρηκτικά ή απασχολούνται σε εργασίες ανατίναξης, για εργαζομένους σε πασσαλόπηξη, για εργαζομένους σε πετρευσμένο αέρα, στεγανά ασφαλείας και κιβωτοειδή στοιχεία καθώς επίσης για εργαζομένους σε ανέγερση προκατασκευασμένων μελών ή χαλύβδινων δομικών πλαισίων , ψηλών καπνοδόχων και εργασιών σκυροδέματος σε ξυλότυπους και τέλος για εργαζομένους που χειρίζονται επικίνδυνες ουσίες και άλλες τέτοιες κατηγορίες εργαζομένων, απαιτείται από

εθνικούς κανονισμούς και νόμους μόνο χειριστές και βοηθοί με δίπλωμα ικανότητας ή άδεια θα πρέπει να ασχολούνται με τις παραπάνω εργασίες που αναφέρθηκαν.

Για να αποφευχθούν τα ατυχήματα και οι τυχόν τραυματισμοί στο χώρο εργασίας μπορούν να συμβάλουν και οι εργάτες εξετάζοντας την φυσική τους κατάσταση έτσι ώστε να εκτιμηθεί η δυνατότητα τους για την εργασία που έχουν αναλάβει, γνωστοποίηση όλων των κινδύνων για την πιο εύκολη αντιμετώπισή τους, πρέπει να υπάρχει ετοιμότητα σε περίπτωση ανάγκης και τέλος πρέπει τα ατυχήματα να καταγράφονται και να εξετάζονται έτσι ώστε στο μέλλον να γνωρίζουμε τις αιτίες τους.

3.4 ΑΝΑΦΟΡΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΣΘΕΝΕΙΩΝ

Σε περίπτωση επικίνδυνων γεγονότων όπως εκρήξεις και σοβαρές πυρκαγιές κατάρρευση γερανών ή άλλων ανυψωτικών συσκευών, κατάρρευση κτιρίων, κατασκευών ή σκαλωσιών, πρέπει να αναφέρονται αμέσως στην αρμόδια αρχή με τον τρόπο και την μορφή που καθορίζεται ανεξάρτητα από το αν προκλήθηκε τραυματισμός ή όχι.

Γενικότερα οι εθνικοί νόμοι και κανονισμοί πρέπει να καθορίζουν την αναφορά των ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών στην αρμόδια αρχή.

Όλα τα ατυχήματα σοβαρών τραυματισμών ή θανάτων πρέπει επίσης να αναφέρονται στην αρμόδια αρχή και πρέπει να διεξάγεται έρευνα. Και τέλος άλλα τραύματα που προκαλούν ανικανότητα εργασίας για χρονικές περιόδους που ορίζονται σε εθνικούς νόμους και κανονισμούς και ορισμένες επαγγελματικές ασθένειες πρέπει να αναφέρονται στην αρμόδια αρχή στο χρονικό διάστημα και με την μορφή που ορίζεται.

Μέσω του διαδικτύου στην ιστοσελίδα της OSHA βρέθηκαν περιπτώσεις ατυχημάτων στο χώρο της κατασκευής που αναφέρονται παρακάτω.

Στις 17 Ιουνίου του 1992 36χρονος εργάτης έπεσε από σκαλωσιά ύψους 7,5 μέτρων πάνω σε τσιμεντένιο δάπεδο. Τα γόνατά του έσπασαν όπως έδειξαν οι ακτινογραφίες. Αποτέλεσμα αυτού του ατυχήματος ήταν ο εργάτης

να μην ξαναεπιστρέψει στην δουλειά του. Ο κατασκευαστής κατηγόρησε τον εργάτη ότι έφταιγε εκείνος για το ατύχημά του. Ο εργάτης από την άλλη πλευρά είπε, πως ο κατασκευαστής δεν κάλεσε ανθρώπους να επιτηρούν και δεν τηρούσε τα ελάχιστα μέτρα προστασίας. Η υπόθεση δικάστηκε και ο εργάτης πήρε 1,4 εκατομμύρια δολάρια αποζημίωση και 327.000 δολάρια η σύζυγο του για ψυχική οδύνη.

Στις 13 Οκτωβρίου του 1998 δύο εργάτες αγνώστων στοιχείων, σκοτώθηκαν κατά την κατασκευή του σταδίου Atlanta arena. Σύμφωνα με την αναφορά το ατύχημα προήλθε κατά την μεταφορά ενός μεγάλου κομματιού τσιμέντου με γερανό. Η OSHA σταμάτησε τις εργασίες μέχρι να αποφανθεί για το ποιος ήταν ο λόγος του ατυχήματος.

Το 1998 εργοστάσιο στην Φλόριδα προσλαμβάνει κατασκευαστική εταιρεία για ανακαίνιση. Ο ελαιοχρωματιστής της εταιρείας στην προσπάθειά του να εισέλθει σε δεξαμενή για να βάψει το εσωτερικό της, τινάσσεται σε τοίχο 7,5 μέτρα μακριά από έκρηξη με αποτέλεσμα να πεθάνει. Το εργοστάσιο καταλήγει σε συμβιβασμό 85.000 δολαρίων. Ο πρόεδρος του εργοστασίου δικάστηκε σε 3 έτη επιτήρηση, 4 μήνες υπό κράτηση στο σπίτι, 100 ώρες κοινωνικής υπηρεσίας και παράλληλα να πληρώσει όλα τα έξοδα για την κηδεία του αποθανόντος εργάτη. Ο εργολάβος καταδικάστηκε για 57 σοβαρές παραβάσεις ασφάλειας και υγείας όπου του υποβλήθηκε πρόστιμο 120,150 δολάρια και 3 έτη επιτήρηση.

Το 1998 ένας εργάτης πέθανε στην προσπάθειά επέκτασης σωλήνα αποχέτευσης σε έργο εκατομμυρίων δολαρίων. Οι δύο εργάτες 34χρονος και 21χρονος που εργάζονταν μαζί, συνάντησαν πέτρα και προσπάθησαν να την βγάλουν όταν ξαφνικά έχασαν τις αισθήσεις τους. Ο 21χρονος κατάφερε να βγει μόνος του ενώ οι πυροσβέστες έβγαλαν τον άλλον εργάτη μετά από μία ώρα. Σύμφωνα με την αναφορά του πυροσβεστικού σώματος οι εργάτες δεν ήταν δεμένοι ούτε είχαν μαζί τους μετρητή για τα αέρια που πιθανόν θα είχε μέσα η τάφρος. Μετά που έβγαλαν τον άνθρωπο η μέτρηση έδειξε μεγάλη ποσότητα διοξειδίου του άνθρακα και λίγο οξυγόνο. Η κατασκευάστρια εταιρεία υποστήριξε το αντίθετο. Η OSHA διερευνά ποιος λέει την αλήθεια.

Μετά από έρευνα ατυχήματος στις 22/11/1999 από τον επιθεωρητή της περιοχής Μισισιπή αποδείχθηκε ότι η κατασκευαστική εταιρεία είχε εφτά παραβάσεις και η εταιρεία κτιστών οκτώ σοβαρές παραβάσεις ασφάλειας και

υγείας στον χώρο του εργοταξίου. Οι περισσότερες είχαν σχέση με τον γερανό και τις σκαλωσιές. Το ατύχημα έγινε την ώρα που ένας κτίστης βρισκόταν πάνω στην σκαλωσιά έτοιμος να δουλέψει την πρόσοψη. Η χούφτα του γερανού χτύπησε την σκαλωσιά και τραυμάτισε θανάσιμα τον χτίστη. Ο χειριστής του γερανού, παραγέμισε την χούφτα και καθώς άνοιξε το χέρι του γερανού χωρίς τα πόδια ασφαλείας, ο γερανός έχασε την ισορροπία του και έπεσε. Προτείνεται για παραβίαση κανονισμών πρόστιμο 29.400 δολαρίων για την κατασκευαστική και 16.800 δολάρια για την εταιρεία χτιστών.

Στις 3 Σεπτεμβρίου του 2000 εργάτης παθαίνει ηλεκτροπληξία. Ο επιθεωρητής της περιοχής της Φλόριδα επισήμανε παραβίαση κανονισμών της κατασκευαστικής που άφηνε τους εργάτες της εκτεθειμένους σε ενεργές ηλεκτρικές γραμμές. Είναι η δεύτερη ηλεκτροπληξία εργάτη της ίδιας εταιρείας και πρότείνει πρόστιμο 70.000 δολαρίων. Αξιοσημείωτο εταιρεία με 275 εργάτες όπου οι 75 δούλευαν για το έργο αυτό.

Στις 27 Φεβρουαρίου του 2000 δικαστήριο του Las Vegas αποζημιώνει τα μέλη δύο οικογενειών με 4.52 εκατομμύρια δολάρια για τραυματισμούς που υπέστησαν σε κατασκευαστική ζώνη το 1994. Το ατύχημα έγινε καθώς ο εργάτης έκανε νόημα στον οδηγό του αυτοκινήτου να αλλάξει λουρίδα κατεύθυνσης λόγω κατασκευής της οδού με αποτέλεσμα να τρακάρει με φορτηγό 17 τόνων. Επιβάτες του αυτοκινήτου δύο μητέρες και έξι παιδιά που τραυματίστηκαν σοβαρά.

Στις 13 Μαρτίου του 2000 σύμφωνα με τον αστυνομικό ασφαλείας του κολεγίου GRANT RARIDS ένας 23χρονος χτυπήθηκε από ένα κομμάτι τσιμέντου, που ξεφορτώνονταν από την πλατφόρμα που το έφερνε με γερανό και σκοτώθηκε, γίνονταν περαιτέρω έρευνες για να διαπιστωθεί τι προκάλεσε το ατύχημα.

Σύμφωνα με την επιθεωρήτρια στην περιοχή της Βοστώνης το Σάββατο 22 Ιουλίου 2000 ένα σίδερο από ένα σωρό που σηκωνόταν με γερανό και χτυπάει έναν εργάτη στο κεφάλι. Αποτέλεσμα του ατυχήματος, ο σοβαρός τραυματισμός του εργάτη. καταθέτονται δύο σοβαρές παραβάσεις

- αποτυχία εκπαίδευσης εργαζομένων να αναγνωρίζουν και να αποφεύγουν τις επικίνδυνες καταστάσεις, με πρόστιμο 14.000 δολαρίων

- αποτυχία να προστατέψει η εταιρεία τους εργαζομένους της και να τους κρατήσει μακριά κατά την μεταφορά φορτίων, με πρόστιμο 35.000 δολαρίων

Στις 14 Μαΐου του 2000 οδηγός μεθυσμένος περνάει το προστατευτικό κιγκλίδωμα και χτυπάει εργάτη οδοποιίας. Ο οδηγός θα δικάσσει, όμως το πρόβλημα δεν λύνεται έτσι.

- Πριν 30 χρόνια οι εργασίες στο δρόμο γίνονταν απομονωμένες, τώρα οι εργάτες πρέπει να δουλεύουν παράλληλα με τους αυτοκινητιστές .
- Συνιστάται οι εργασίες να γίνονται νύχτα όπου μπορούν να κρατηθούν 2 και 3 λωρίδες για εργασία.
- Να φορούν ειδικές στολές πορτοκαλί με άσπρες ρίγες

Το συγκεκριμένο ατύχημα ώθησε την κατασκευαστική εταιρεία στην δημιουργία ενός προγράμματος bonus 30.000 δολαρίων το χρόνο για κάθε εργάτη

- Που δεν χάνει ημέρα δουλειάς του
- Που αναφέρει το ατύχημα ή μπαίνει στο χώρο του ατυχήματος με εργαλεία για να βοηθήσει τον εργαζόμενο που έχει τραυματιστεί.

Παρατηρήθηκε αύξηση της παραγωγικότητας και μείωση των ασφαλιστρών που πλήρωνε μέχρι τώρα από 134% σε 62%.

Στις 20 Ιουλίου του 2000 εργάτης δούλευε στον 18^ο όροφο όταν ένα κομμάτι προκατασκευασμένου τσιμέντου έπεσε από 5 ορόφους πιο πάνω, τον χτυπάει και τότε καταλήγει στον 16^ο όροφο. Ο εργάτης πεθαίνει τελικά από καρδιακή προσβολή από το τραύμα.

Οι κόρες του 42χρονου εργάτη που πέθανε κατά την κατασκευή του ξενοδοχείου Alladin κατέθεσαν αγωγή προς τους κατασκευαστές και ιδιοκτήτες ζητώντας αποζημίωση. Τους κατηγορούν για αμέλεια στην σωστή διατήρηση των εργαλείων και στην επιλογή των ατόμων που τα χειρίζονται. Αυτός είναι ο 4^{ος} εργάτης που πεθαίνει σε διάστημα 15 μηνών, 2 χάθηκαν χτίζοντας το Venetian στην περιοχή του Las Vegas.

Στις 6 Φεβρουαρίου του 2001 δύο εργάτες καθώς άλλαζαν την παλιά γραμμή ρεύματος με καινούρια, ακούμπησε ο γερανός που τους κουβαλούσε

σε ενεργής τάσης ρεύματος γραμμή, υπέστησαν εγκαύματα δευτέρου και τρίτου βαθμού. Ο εργολάβος κατηγορήθηκε από την OSHA για δυο παραβάσεις από πρόθεση με 140.000\$. Μια που άφησε τους εργάτες να έρθουν τόσο κοντά με το ηλεκτροφόρο καλώδιο και η άλλη που δεν τους παρείχε γάντια για την προστασία των χεριών και ώμων τους. Κατηγορήθηκε και για άλλες 5 παραβάσεις με 28.000\$.

- Που είχαν τα εργαλεία μέσα στο αναβατόριο προκαλώντας ζημιά στο εσωτερικό προστατευτικό του κάλυμμα.
- Που δεν εκπαίδευσε σωστά τους πελάτες για να κρατούν τις απαραίτητες αποστάσεις.
- Που δεν έκανε τις απαραίτητες δοκιμές για να σιγουρευτεί για την σωστή λειτουργία των ειδικών γαντιών
- Που δεν φορούσαν ειδικά γυαλιά
- Που τους άφηνε να φέρουν σε επαφή μεταλλικά αντικείμενα με ηλεκτροφόρο καλώδιο.

Πέντε εργάτες τοποθετούσαν την περίφραξη ενός σπιτιού όταν ένας από αυτούς κράτησε ένα κομμάτι συρματοπλεγμα κάθετα. Το συρματοπλεγμα αυτό ακούμπησε ηλεκτροφόρο καλώδιο που υπήρχε από πάνω. Ο 25χρονος εργάτης πέθανε από ηλεκτροπληξία την πρώτη μέρα της εργασίας του. Η OSHA κατέληξε στο ότι ο εργοδότης δεν παρείχε εκπαίδευση στον εργαζόμενο του για τους κινδύνους της εργασίας του και ειδικά για εργασία κοντά σε ηλεκτροφόρα καλώδια. Κατηγορήθηκε για δύο παραβάσεις.

3.4.1 Τα εργατικά ατυχήματα στην Ελλάδα κατά την χρονική περίοδο 2000-2005. Στατιστικά στοιχεία της Τεχνικής και Υγειονομικής Επιθεώρησης του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας(Σ.ΕΠ.Ε)

Στα τέλη Σεπτεμβρίου 2005, η Διεύθυνση Συντονισμού και Προγραμματισμού της Τεχνικής και Υγειονομικής Επιθεώρησης του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε) δημοσίευσε μια σειρά από στατιστικά

στοιχεία που αφορούν στα εργατικά ατυχήματα στην Ελλάδα το χρονικό διάστημα 2000-2005.

Τα στατιστικά αυτά στοιχεία αφορούν στα δηλωθέντα στο Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.) εργατικά και θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα ανά περιφέρεια (2000-2005), στην τάση των θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων ανά κλάδο (2005), καθώς και στα αίτια των θανατηφόρων ατυχημάτων στον κλάδο των οικοδομών (2005). Παράλληλα, γίνεται αναφορά στα δηλωθέντα στο Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Ι.Κ.Α) εργατικά ατυχήματα, καθώς και στην εξέλιξη του ποσοστού των εργατικών ατυχημάτων επί του συνόλου των ασφαλισμένων στο Ι.Κ.Α. (1977-2001)

Σε γενικές γραμμές, όπως δείχνουν τα στοιχεία του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Ι.Κ.Α), από το 1977 μέχρι σήμερα ο αριθμός των εργατικών ατυχημάτων παρουσιάζει μια σταθερή μείωση. Συγκεκριμένα, ενώ κατά το έτος 1977 συνέβαινε εργατικό ατύχημα σε ποσοστό 3.81% των ασφαλισμένων, το 2001 το ποσοστό αυτό είχε μειωθεί σημαντικά και ήταν της τάξεως του 0.85%.

Σχετικά με τα δηλωθέντα (ανά περιφέρεια) στο Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.) εργατικά ατυχήματα, αυτά παρουσιάζουν μια αύξηση κατά την χρονική περίοδο 2000-2005 (Πίνακας 1). Μερίδιο ευθύνης για την αύξηση των εργατικών ατυχημάτων κατά την συγκεκριμένη χρονική περίοδο (ιδιαίτερα από το 2001-2004) αποδίδεται και στην προσπάθεια ολοκλήρωσης των Ολυμπιακών Έργων, που επέβαλε μια εντατικοποίηση των εργασιακών ρυθμών

Πίνακας 1 :

ΔΗΛΩΘΕΝΤΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ						
Περιφέρεια	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Αθηνών-Κρήτης	973	1242	1579	1823	1847	1830
Πειραιά-Ν. Αιγαίου	244	285	289	378	370	363
Αν. Αττική – Β.	426	521	643	649	715	651

Αιγαίου						
Δ. Ελλάδος – Ηπείρου	380	406	394	425	437	483
Δυτ. Αττικής – Πελοποννήσου	440	520	570	513	629	585
Μακεδονίας – Θράκης	728	1183	1498	1529	1423	1239
Κεντρικής Ελλάδος	841	998	1048	918	912	833
ΣΥΝΟΛΟ	4032	5155	6021	6235	6333	5984

Η αύξηση των δηλωθέντων ατυχημάτων δεν σημαίνει απαραίτητα και μια γενικότερη αύξηση των εργατικών ατυχημάτων, δεδομένου ότι παλαιότερα συχνά δηλωνόντουσαν μόνο τα θανατηφόρα και τα πολύ σοβαρά εργατικά ατυχήματα.

Όσον αφορά στα θανατηφόρα ατυχήματα., αυτά παρουσιάζουν μια γενικά πτωτική πορεία κατά την χρονική περίοδο 2000-2005, αν και παρατηρείται μια άνοδος κυρίως το 2001, καθώς και το 2002.

Πίνακας 2 :

ΔΗΛΩΘΕΝΤΑ ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ						
Περιφέρεια	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Αθηνών- Κρήτης	27	38	36	35	35	
Πειραιά –Ν. Αιγαίου	11	23	12	6	6	
Αν. Αττική – Β. Αιγαίου	15	12	25	14	8	
Δ. Ελλάδος – Ηπείρου	22	11	7	11	12	
Δυτ. Αττικής – Πελοποννήσου	8	22	14	27	14	

Μακεδονίας – Θράκης	23	51	35	37	38	
Κεντρικής Ελλάδος	21	31	24	15	14	
ΣΥΝΟΛΟ	127	188	153	145	127	106*

* Αναφέρεται σε τάση θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων. Για το πρώτο 9μηνο του 2005 έχουν καταγραφεί 80 τέτοια θανατηφόρα ατυχήματα.

Τα μέχρι τώρα διαθέσιμα στοιχεία για το 2005 δείχνουν ότι στα 80 θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα που δηλώθηκαν το πρώτο 9μηνο του 2005 τα 43 έγιναν σε οικοδομές και τα 37 σε επιχειρήσεις.

Πίνακας 3 :

ΤΑΣΗ ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ 2005		
	9μηνο 2005	12μηνο 2005
Θανατηφόρα	80	106
Οικοδομές	43	57 (53.75%)
Επιχειρήσεις	37	49 (46.25%)

Ως κύρια αιτία των θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων στις οικοδομές για το 2005 (Πίνακας 4) καταγράφεται η πτώση από ύψος, ενώ ακολουθούν οι καταπλακώσεις και οι ηλεκτροπληξίες.

Πίνακας 4 :

ΑΙΤΙΑ ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΟΙΚΟΔΟΜΕΣ 2005			
	9μηνο 2005	12μηνο 2005	Ποσοστά
Σύνολο	43	57	100%
Πτώσεις	22	29	51.16%

Καταπλακώσεις	9	12	20.93%
Ηλεκτροπληξίες	8	11	18.60%
Διάφορα	4	5	9.31%

3.4.2 Σχόλιο

Παρά την εντατικοποίηση των ελέγχων του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας για την πρόληψη τέτοιων ατυχημάτων, καθώς και τις συστηματικότερες προσπάθειες καταγραφής τους, τα στοιχεία αυτά αναδεικνύουν εκ νέου το πρόβλημα σχετικά με τον τρόπο καταμέτρησης των εργατικών ατυχημάτων. Αν και φαίνεται να υπάρχει μια μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση έναντι του φαινομένου αυτού, καθώς και μια πιο ευρεία γνωστοποίηση του είναι αμφίβολο εάν τα στοιχεία αυτά εκφράζουν τις πραγματικές διαστάσεις του προβλήματος, ειδικά αν λάβουμε υπόψη μας τις συνθήκες που επικρατούν, στον οικοδομικό κλάδο [μεγάλο ποσοστό «μη-δηλωμένου» αλλοδαπού (και μη) εργατικού δυναμικού, παραβιάσεις της εργατικής και κοινωνικοασφαλιστικής νομοθεσίας, κλπ.]

3.4.3 ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Αξίζει να σημειωθεί η επιβολή κυρώσεων στα εργοστάσια που φέρουν παραβάσεις των κανονισμών γενικώς χωρίς να επικεντρωθούν στις παραλήψεις που προκάλεσαν το ατύχημα. Ο παθών ή η οικογένειά του αποζημιώνεται πάρα πολύ καλά σε σημείο ώστε τα υπόλοιπα χρόνια του να ζήσει ευπρεπέστατα. Η χρηματική αποζημίωση όμως δεν αντισταθμίζει την ζημιά που έχει πάθει αλλά είναι ένα ψυχολογικό βοήθημα και στήριγμα για την συνέχιση της ζωής του χωρίς περαιτέρω προβλήματα.

(www.elinyae.gr)

3.5 ΣΧΕΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ-ΚΟΣΤΟΥΣ

3.5.1 Γενικά

Κάθε εταιρεία ή οργανισμός κερδοσκοπικού χαρακτήρα προσδίδει εξαιρετική σημασία στο κόστος κάθε επιμέρους ενέργειας ή δραστηριότητας, η οποία αναλαμβάνει στα πλαίσια λειτουργίας της. Η υιοθέτηση ενός ελλιπούς συστήματος διαχείρισης κινδύνου ή η παράλειψη απαραίτητων μέτρων ασφαλείας μπορεί να οδηγήσει στην εκδήλωση ατυχών συμβάντων ή διαφόρων ειδών ατυχημάτων. Έμμεση ή άμεση απόρροια τέτοιων ατυχών συμβάντων είναι το κόστος που προκύπτει και που προκαλεί μεγάλης έκτασης, σε πολλές περιπτώσεις, μείωση των κερδών ενός οργανισμού.

Το κόστος επηρεάζει ένα μεγάλο αριθμό πτυχών της κοινωνικής μας ζωής, από την ίδια την ανθρώπινη υπόσταση μέχρι τον υλικό εξοπλισμό μιας εταιρείας, και η εξαιρετικά υψηλή του τιμή στην περίπτωση εργασιακών ατυχημάτων καθιστά απαραίτητα την ολοκληρωμένη διαχείριση του κινδύνου για την υγεία και ασφάλεια ενός οργανισμού.

Είναι σαφές και κατανοητό ότι υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να συμβεί κάτι αρνητικό και, άσχημο ακόμη και κατά τη διάρκεια των πιο απλών δραστηριοτήτων που αναλαμβάνουμε στην καθημερινότητά μας. Για παράδειγμα ο κίνδυνος ελλοχεύει σε δραστηριότητες όπως το παιχνίδι, ή η οδήγηση ή το κόψιμο του χόρτου στον κήπο μας.

Η πιθανότητα όμως εκδήλωσης ατυχημάτων είναι μεγαλύτερη στην περίπτωση των εργασιακών χώρων, όπου οι αναλαμβανόμενες δραστηριότητες καθίστανται περισσότερο πολύπλοκες και τα ατυχήματα που ίσως να συμβούν χαρακτηρίζονται από μεγαλύτερη σφοδρότητα και αφορούν πολλές φορές περισσότερους από ένα μεμονωμένο εργαζόμενο. Κατ'επέκταση σε ορισμένες μορφές εργασίας, όπως είναι η οικοδομή και γενικά τα τεχνικά έργα οι κίνδυνοι είναι ακόμη πιο πολλοί και οι πιθανές συνέπειές τους πιο άσχημες, οπότε και το συνεπαγόμενο κόστος θα προκύψει σαφώς υψηλότερο.

Ως εκ τούτου, προκύπτει ως άμεση ανάγκη η εφαρμογή ενός άρτιου συστήματος διαχείρισης του κινδύνου. Σε αυτό περιλαμβάνονται οι ευθύνες που αναλογούνται στα διάφορα εμπλεκόμενα μέλη της παραγωγικής

διαδικασίας ,οι δραστηριότητες που αναλαμβάνονται για την μείωση των άσχημων επακόλουθων σε αποδεκτά επίπεδα και άλλες μέθοδοι, ώστε να υπάρξει μείωση ή και εξάλειψη του κόστους των εργασιακών ατυχημάτων.

3.5.2 ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ

Λόγω της πολύπλευρης μορφής του κόστους ,υπάρχει η δυνατότητα τα διάφορα είδη αυτού να καταταχθούν με πολλούς τρόπους.

A.Στα άμεσα κόστη :

Κόστη περίθαλψης

Κόστη αποζημιώσεων

B.Στα έμμεσα κόστη :

Χαμένος χρόνος εργασίας λόγω τραυματισμών

Απώλειες κέρδους

Απώλειες χρόνου λόγω επιρροής του ατυχήματος στους συναδέλφους

Απώλειες χρόνου λόγω επιρροής του ατυχήματος στη διεύθυνση

Καταστροφές σε εξοπλισμό και εργαλεία

Καταστροφή εργασιών που ήταν σε εξέλιξη

Απώλεια της παραγωγής για το υπόλοιπο της ημέρας

Ένας άλλος τρόπος για να κατατάξει κανείς το κόστος είναι αυτός, σύμφωνα με τον οποίο κάποιο από τα είδη κόστους που προκύπτουν καλύπτονται από τις ασφάλειες και κάποια άλλα όχι .Κατά τον τρόπο αυτό προκύπτουν δύο κατηγορίες:

Κόστη που καλύπτονται από την ασφάλεια :

- Έξοδα τραυματισμών
- Βλάβες υγείας
- Καταστροφές

Κόστη που δεν καλύπτονται από τις ασφάλειες :

- Καταστροφές προϊόντων και υλικών
- Καταστροφές κτιρίων και δέντρων
- Καταστροφές εξοπλισμού και εργαλείων
- Καθυστερήσεις της παραγωγής
- Υπερωρίες και πρόσληψη προσωρινού προσωπικού
- Χρόνος διερεύνησης της καταστροφής
- Υπέρβαση χρονοδιαγράμματος
- Γραφειοκρατικές καθυστερήσεις
- Απώλεια της εξαιρετικά χρήσιμης εμπειρίας των ειδικών

3.5.3 ΚΟΣΤΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΥΜΑ

Ο κάθε εργαζόμενος επενδύει στη δυνατότητά του να παραμένει και να εργάζεται στον ίδιο εργασιακό χώρο. Αφαιρώντας του τη δυνατότητα αυτή, οι απώλειες γι'αυτόν συσσωρεύονται ταχύτατα. Το κόστος για το θύμα, χωρίς αμφιβολία, δεν είναι μόνο οικονομικό αλλά συμπεριλαμβάνει και άλλες πτυχές, οι οποίες είναι :

- Ο ανθρώπινος πόνος
- Η απώλεια αμοιβών
- Πιθανές διοικητικές ή οικονομικές κυρώσεις
- Ιατροφαρμακευτικά έξοδα και νοσήλια της ασφαλιστικής κάλυψης και αποζημίωσης
- Πιθανή μερική ή ολική ανικανότητα, άμεσα ή μη
- Αποκοπή από το κοινωνικό γίνεσθαι και του περιβάλλοντός του.
- Ψυχολογική φθορά και προβλήματα
- Πιθανά δικαστικά έξοδα
- Οικογενειακή κατάθλιψη και προβλήματα
- Και πιθανό, και χειρότερο όλων ,ο θάνατος.

Το συνολικό κόστος για το θύμα εξαρτάται από πάρα πολλούς παράγοντες και είναι δύσκολο να εκτιμηθεί. Ακόμα και η ποιοτική σύγκριση άμεσου και κοινωνικού κόστους είναι δύσκολη εκτός ακραίων περιπτώσεων (όπως μόνιμη ολική αναπηρία). Η ποσοτικοποίηση του μεγέθους γίνεται εύκολα για ορισμένους από τους παραπάνω παράγοντες (απώλεια αμοιβών, δώρων, καταβολή νοσηλείων) αλλά είναι αδύνατη τις περισσότερες φορές για ορισμένους άλλους (ανθρώπινος πόνος, ψυχολογική φθορά και προβλήματα).

3.5.4 ΚΟΣΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Για την εταιρεία, το κόστος είναι οικονομικό και δύναται να υπολογιστεί εύκολα, καθώς οι παράγοντες οι οποίοι το επηρεάζουν και των οποίων το κόστος δεν είναι δυνατό να εκτιμηθεί άμεσα, είναι λίγη. Το κόστος για την εταιρεία αναλύεται σε :

- Απώλεια παραγωγής
- Φθορά του εξοπλισμού ή και των εγκαταστάσεων
- Κόστος επισκευών ή και εγκαταστάσεων
- Κόστος υπερωριών
- Αύξηση ασφαλίσεων
- Αποζημιώσεις
- Κόστος έρευνας αιτιών και συνθηκών εργασιακών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών.
- Διοικητικές κυρώσεις (οικονομικές ή μη)
- Απώλεια φήμης και εμπιστοσύνης
- Διατάραξη εργασιακής ειρήνης
- Κόστος διαμαρτυριών των εργαζομένων (στάσεις εργασίας, απεργίες)

Φυσικά υπάρχει μια πληθώρα “κρυμμένων ζημιών” , τις οποίες η εταιρεία δεν υφίσταται και μερικές φορές δε μπορεί να αντιμετωπίσει. Η οικονομική

φύση των παραγόντων, οι οποίοι συνιστούν το κόστος για την εταιρεία, καθιστά τον υπολογισμό του τελευταίου σχετικά εύκολο και αντικειμενικό.

3.6 Ο ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ

Σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γίνει αντιληπτή η σημασία του ανθρώπινου παράγοντα για τη σωστή διαχείριση του κινδύνου. Από μελέτες που έγιναν σχετικά με την ευθύνη του ανθρώπου σε ατυχήματα που συνέβησαν διεξήχθη το συμπέρασμα ότι αυτή φθάνει ποσοστό μεγαλύτερο από 90%. Παρακάτω εξηγείται πως το ανθρώπινο λάθος και η ανθρώπινη συμπεριφορά γενικότερα, επιδρά στην υγεία και την ασφάλεια κατά την εργασία. Ακόμη πως η ανθρώπινη συμπεριφορά καθώς και άλλοι παράγοντες στην εργασία μπορούν να επιδράσουν στη σωματική και διανοητική υγεία των εργαζομένων. Παρέχει πρακτικές οδηγίες για το πώς μπορεί να αναγνωρισθεί και να αντιμετωπιστεί ο κίνδυνος που προέρχεται από τον ανθρώπινο παράγοντα.

Πρέπει ωστόσο να σημειωθεί ότι δεν μπορούν να εντοπισθούν και να περιγράψουν όλες οι περιπτώσεις στις οποίες ο ανθρώπινος παράγοντας ευθύνεται για κάποιο ατύχημα, αλλά παρατίθενται οι βασικές επιδράσεις της ανθρώπινης συμπεριφοράς και της απόδοσης της εργασίας που πρέπει να μελετώνται σε ένα σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας.

3.6.1 Η σημασία του ανθρώπινου παράγοντα στην εργασία.

Η προσεκτική μελέτη του ανθρώπινου παράγοντα κατά την εργασία μπορεί να μειώσει τον αριθμό των ατυχημάτων που οφείλονται σε ανθρώπινο λάθος και των περιπτώσεων εργασιακής ασθένειας. Επίσης, συντελεί στη διαμόρφωση ικανού και αποτελεσματικού εργατικού δυναμικού. Τα ατυχήματα συμβαίνουν μέσω της δραστηριοποίησης των ατόμων κατά την εργασία. Καθώς τα τεχνικά συστήματα γίνονται όλο και πιο αξιόπιστα, η εστίαση πρέπει

να γίνεται στα ατυχήματα που οφείλονται κατεξοχήν στον άνθρωπο. Εκτιμάται ότι πάνω από το 90% των ατυχημάτων καταλογίζονται σε ανθρώπινες και παραλείψεις. Κάτι τέτοιο δεν είναι καθόλου περίεργο τη στιγμή που η συμμετοχή των ατόμων σε όλους τους τομείς δράσης είναι δεδομένη, από το σχεδιασμό της εργασίας μέχρι το χειρισμό συγκεκριμένων μηχανημάτων. Πολλά ατυχήματα καταλογίζονται σε πράξεις ή παραλείψεις ατόμων που έχουν άμεση επαφή με τον χειρισμό και την εκτέλεση της εργασίας. Ένα τέτοιο ατύχημα παραβλέπει τη βασική αιτία που οδήγησε σε αυτό το αποτέλεσμα και η οποία συνήθως προκύπτει μέσα από τον οργανισμό, δηλαδή από τα συστήματα σχεδιασμού, διαχείρισης και λήψης αποφάσεων.

3.6.2 Μέτρα αποφυγής ανθρώπινου λάθους.

Ένα μεγάλο φάσμα από μέτρα ελέγχου μπορεί να εφαρμοστεί προκειμένου να περιοριστούν τα ατυχήματα που οφείλονται σε ανθρώπινο λάθος, που συνήθως περιλαμβάνει μέτρα προστασίας στο χώρο εργασίας, συστήματα ελέγχου του κινδύνου και διευθετήσεις της διαχείρισης.

Τα επαρκή μέτρα προστασίας στο χώρο εργασίας πρέπει να παρέχονται έτσι ώστε να παρεμποδίζουν την έκθεση των εργαζομένων στο κίνδυνο. Αυτά τα μέτρα περιλαμβάνουν διαδικασίες και προειδοποιήσεις, ελέγχους στον εξοπλισμό, συναγερμούς, οδηγίες ασφαλείας, κανονισμούς επικοινωνίας και επιτήρηση μηχανημάτων.

Τα συστήματα ελέγχου του κινδύνου αποτελούν τη βάση για τη πιστοποίηση ότι εφαρμόζονται επαρκή μέτρα προστασίας. Οι περισσότερες από τις δραστηριότητες που απαιτούν συστήματα ελέγχου, απασχολούν άτομα. Η αναζήτηση τρόπων ασφαλούς συμμετοχής του ανθρώπινου παράγοντα στις δραστηριότητες αυτές προάγει τον αποτελεσματικότερο έλεγχο του κινδύνου.

3.6.3 Η ανθρώπινη συνεισφορά στα ατυχήματα

Ο άνθρωπος μπορεί να προκαλέσει ή να συνεισφέρει σε ένα ατύχημα με πολλούς τρόπους:

Μέσω ενός λάθους ένα άτομο μπορεί να προκαλέσει άμεσα ένα ατύχημα. Ωστόσο, κανείς δεν επιχειρεί να κάνει λάθη εσκεμμένα. Συχνά κανείς πέφτει σε λάθος από τον τρόπο που ο εγκέφαλος αντιλαμβάνεται μια πληροφορία, από την εκπαίδευση που έχει λάβει, από τον σχεδιασμό του εξοπλισμού και των διαδικασιών, ακόμη και από τη φιλοσοφία του οργανισμού στον οποίο εργάζεται. Ο άνθρωπος μπορεί να πάρει καταστροφικές αποφάσεις ακόμη κι αν είναι ενήμερος των κινδύνων. Επίσης, μπορεί να μεταφράσει λανθασμένα μια κατάσταση και να ενεργήσει ακατάλληλα. Και τα δυο αυτά ενδεχόμενα μπορούν να οδηγήσουν σε κλιμάκωση των ατυχημάτων. Από την άλλη πλευρά, μπορούμε να μεσολαβήσουμε για να σταματήσουμε πιθανά ατυχήματα. Πολλές εταιρείες έχουν το δικό τους τρόπο για την αντιμετώπιση ενδεχομένων ατυχημάτων μέσω της έγκαιρης δράσης των ατόμων. Ο μετριασμός από τα πιθανά επακόλουθα ενός περιστατικού μπορεί να προκύψει από την επινοητικότητα και την εξυπνάδα του ανθρώπου. Ο βαθμός απώλειας ζωής μπορεί να μειωθεί από την άμεση ανταπόκριση των χειριστών και του προσωπικού γενικότερα. Ο σχεδιασμός για περίπτωση ανάγκης και η ανταπόκριση με τη βοήθεια κατάλληλης εκπαίδευσης μπορεί να βελτιώσει σημαντικά τις καταστάσεις διάσωσης.

Οι συνέπειες του ανθρώπινου λάθους μπορεί να είναι άμεσες ή υποβόσκουσες.

Τα εν ενεργεία λάθη έχουν άμεσες συνέπειες και συνήθως συμβαίνουν από τους εργαζομένους της “πρώτης γραμμής” όπως είναι οι οδηγοί, το προσωπικό των χώρων ελέγχου και οι χειριστές μηχανημάτων. Σε καταστάσεις όπου δεν πρέπει να υπάρχει καθόλου χώρος για λάθος, αυτές οι αστοχίες έχουν άμεσο αντίκτυπο στην υγεία και την ασφάλεια.

Τα υποθάλπονται λάθη γίνονται από άτομα των οποίων τα εργασιακά καθήκοντα μεταφέρονται με το χρόνο και το χώρο, όπως από σχεδιαστές μηχανημάτων ή ενός έργου, άτομα που παίρνουν αποφάσεις και διευθυντές.

Τέτοια λάθη αποτελούν οι τυπικές αστοχίες του συστήματος διαχείρισης. Παραδείγματα “αφανών” λαθών είναι και τα παρακάτω:

- Φτωχός σχεδιασμός εγκαταστάσεων και εξοπλισμού.
- Μη αποτελεσματική εκπαίδευση.
- Ανεπαρκής επίβλεψη
- Μη ικανοποιητική επικοινωνία
- Αβεβαιότητες στους ρόλους και τις υπευθυνότητες.

Αυτού του είδους τα λάθη προκαλούν μεγάλη, αν όχι τη μεγαλύτερη, πιθανότητα εκδήλωσης κινδύνων και κατά συνέπεια ατυχημάτων. Οι αιτίες αυτές συνήθως είναι κρυμμένες μέσα στον οργανισμό μέχρι να πυροδοτηθούν από ένα γεγονός με το ενδεχόμενο εκδήλωσης σοβαρών συνεπειών.

3.7 Διερεύνηση των αιτιών των ατυχημάτων

Μετά την εκδήλωση ενός ατυχήματος λόγω ανθρώπινου λάθους, γίνονται έρευνες για τον εντοπισμό των ακριβών αιτιών του ατυχήματος και όλων των παραγόντων που το υποβοήθησαν. Πολλές φορές γίνεται μικρή προσπάθεια για να κατανοήσουμε γιατί έγινε ανθρώπινο λάθος. Όμως, η εύρεση των άμεσων και μη αιτιών των ατυχημάτων, αποτελεί τη βάση για την πρόληψη σε παρόμοια ατυχήματα μέσω του σχεδιασμού και των αποτελεσματικών μέτρων ελέγχου.

Εργασιακοί παράγοντες:

- Παράλογος σχεδιασμός εξοπλισμού και οργάνων
- Διαρκείς ενοχλήσεις και διακοπές εργασίας
- Ελλιπείς ή ασαφείς οδηγίες
- Κακή συντήρηση του εξοπλισμού
- Υψηλός φόρτος εργασίας
- Θορυβώδεις και δυσάρεστες συνθήκες εργασίας

Ατομικοί παράγοντες:

- Χαμηλό επίπεδο ικανοτήτων

- Κουρασμένο προσωπικό
- Βαρετό ή αποκαρδιωμένο προσωπικό
- Ατομικά ιατρικά προβλήματα
- Παράγοντες του οργανισμού και της διαχείρισης
- Φτωχός σχεδιασμός εργασίας που οδηγεί σε υψηλή πίεση εργασίας
- Έλλειψη συστημάτων ασφαλείας και φραγμών
- Ανεπαρκής απόκριση σε προηγούμενα ατυχήματα
- Διαχείριση βασισμένη σε επικοινωνία μιας κατεύθυνσης
- Ανεπαρκής συντονισμός και καταμερισμός ευθυνών
- Φτωχή διαχείριση υγείας και ασφάλειας
- Φτωχή κουλτούρα υγείας και ασφάλειας

3.8 Γραπτές διαδικασίες και σήματα προειδοποίησης στους χώρους εργασίας

Οι γραπτές διαδικασίες είναι σημαντικές για τη διατήρηση της συνέπειας και την επιβεβαίωση ότι όλοι έχουν το ίδιο επίπεδο πληροφόρησης. Αποτελούν βασικό στοιχείο του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας και σημαντικό εργαλείο εκπαίδευσης. Ωστόσο, οι φτωχές διαδικασίες μπορεί να αποτελέσουν αιτία παρέκκλισης των εργαζομένων από τις συνιστώμενες πράξεις. Εφόσον είναι τεχνικά ακριβείς οι διαδικασίες πρέπει να είναι καλογραμμένες, εύχρηστες και επίκαιρες.

Οι προειδοποιήσεις εξυπηρετούν τους εξής σκοπούς:

- Προειδοποιούν κάποιον ότι ένα προσόν ή μια κατάσταση εγκυμονεί κινδύνους
- Προδιαγράφουν την ενδεχόμενη σοβαρότητα του κινδύνου και τις συνέπειες μιας λανθασμένης πράξης
- Προσδιορίζουν τα μέτρα προστασίας που πρέπει να ληφθούν

Οι προειδοποιητικές πληροφορίες σχετικά με πιθανούς κινδύνους δίνονται συνήθως στην αρχή μιας γραπτής διαδικασίας και με μορφή που να τονίζει ότι

πρέπει να δοθεί προσοχή. Οι προειδοποιήσεις ή απαγορεύσεις πρέπει να δίνουν στο χρήστη πληροφορίες σχετικά με το τι μπορεί να γίνει, για ποιο λόγο και τις συνέπειες της αγνόησης των προειδοποιήσεων αυτών. Είναι, ωστόσο, προτιμότερο οι προειδοποιήσεις και απαγορεύσεις να έχουν αυστηρότερο ύφος σε σοβαρά θέματα ασφάλειας κατά την εργασία και όχι για τον παραμικρό λόγο.

Για Επίσημη Χρήση

Ημερ. Παραλαβής:.....

Κωδ. Μηχ. Ατυχ.:.....

Α/Α:

Έντυπο ΤΕΕ-A-1/DLI-A-1**Ο περί Ατυχημάτων και Επαγγελματικών Νόσων (γνωστοποίηση)****Νόμος, Κεφ. 176****Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμοι****ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ****Σημειώσεις:**

i. Στις περιπτώσεις που οι πληροφορίες δεν είναι διαθέσιμες να συμπληρώνεται το σύμβολο «X».

ii. Το όνομα θα πρέπει να είναι πλήρες και να συμπληρώνεται με κεφαλαία γράμματα.

Σε περίπτωση που πρόκειται για νομικό πρόσωπο (π.χ. Εταιρεία), να αναγράφεται το όνομα της Εταιρείας όπως είναι καταχωρημένο στον Έφορο Εταιρειών.

1. Στοιχεία Εργοδότη:

1.1 Όνομα (Σημ.ii):

.....

1.2 Αριθμός Μητρώου Εργοδότη (όπως αναφέρεται στις Κοινωνικές Ασφαλίσεις):.....

1.3 Αριθμός Ταυτότητας (για φυσικά πρόσωπα μόνο):.....

1.4 Τηλέφωνο: Τηλεομοιότυπο:

..... Ηλεκτρ. Διεύθυνση:

1.5 Ταχυδρομική Διεύθυνση (να συμπληρωθεί τουλάχιστο μια από τις δύο ενότητες Α ή Β)

Α.

Οδός αριθμός:..... (Σημ.ι)	και	Ενορία:..... (Σημ.ι)
Προάστειο/Χωριό/Πόλη:	Ταχ.Κώδ. Οδού/Χωριού:.....	Επαρχία:

Β.

Ταχυδρομική Θυρίδα:.....	Ταχ.Κώδ. Θυρίδας:.....	Ταχ.
Περιοχή	Ταχυδρομικής Θυρίδας	(Πόλη/Προάστειο/Χωριό):.....

2. Χώρος Εργασίας: (Υποστατικό εργοδότη ή χώρος (δημόσιος/ιδιωτικός) όπου τραυματίστηκε ο εργοδοτούμενος)

2.1 Διεύθυνση χώρου εργασίας

Οδός αριθμός:..... (Σημ.ι)	και	Ενορία:..... (Σημ.ι)
Προάστειο/Χωριό/Πόλη:	Ταχ.Κώδ. Οδού/Χωριού:.....	Επαρχία:

2.2 Οικονομική δραστηριότητα που διεξήγαγε ο εργοδότης στο χώρο του ατυχήματος (π.χ. κατασκευή επίπλων, κατασκευή οικοδομών, εκτροφή αγελάδων, πώληση τροφίμων, παροχή τουριστικών υπηρεσιών, εξόρυξη πέτρας, διανομή προϊόντων):

.....
.....

2.3 Αριθμός εργοδοτούμενων προσώπων που απασχολούνται από τον εργοδότη στην τοπική μονάδα στην οποία εδρεύει ή εργάζεται ο εργοδοτούμενος που τραυματίστηκε. Στην περίπτωση εργοταξίου να αναφέρεται ο αριθμός των εργοδοτούμενων που απασχολούνται στο εργοτάξιο από τον εργοδότη:

Συνολικός αριθμός: Άνδρες: Γυναίκες:

3. Στοιχεία προσώπου που τραυματίστηκε:

3.1 Όνομα

(Σημ.ii).....
.....

3.2 Διεύθυνση κατοικίας:

Οδός αριθμός:..... (Σημ.ι)	και	Ενορία:..... (Σημ.ι)
Προάστειο/Χωριό/Πόλη:	Ταχ.Κώδ. Οδού/Χωριού:.....	Επαρχία:

3.3 Τηλέφωνο (Σημ.ι):

3.4 Αρ. Ταυτότητας / Αρ. Διαβατηρίου ή Αριθμός A.R.C. για αλλοδαπό:

.....

3.5 Ημερ. Γέννησης:

3.6 Εθνικότητα (σημειώστε ✓ σε μια από τις τρεις επιλογές)

Κύπριος Αλλοδαπός από Ε.Ε.
Αλλοδαπός εκτός Ε.Ε. Ιθαγένεια Αλλοδαπού:
.....

3.7 Καθεστώς απασχόλησης του εργοδοτούμενου προσώπου που τραυματίστηκε (σημειώστε ✓ σε μια από τις τρεις επιλογές):
Εργαζόμενος Συμβοηθούν Μέλος Οικογένειας
Καταρτιζόμενος/μαθητευόμενος

3.8 Φύλο ((σημειώστε ✓ σε μια από τις δύο επιλογές): Άνδρας
 Γυναίκα

3.9 Επάγγελμα (να σημειωθεί το επάγγελμα του θύματος κατά τη στιγμή του ατυχήματος π.χ. ξυλουργός, οικοδόμος, εργάτης λατομείου, ξενοδοχειακός υπάλληλος, γραφέας, οδηγός, διευθυντής εταιρείας, κλπ.)
.....
.....

4. Περιγραφή Ατυχήματος:

4.1 Ημερομηνία Ατυχήματος:

4.2 Ώρα ατυχήματος : π.μ. (προ
μεσημβρία) (σημειώστε ✓ σε μια από τις δύο επιλογές)
Ώρα Λεπτά μ.μ. (μετά μεσημβρία)

4.3 Δηλώσατε κατά πόσο το ατύχημα ήταν θανατηφόρο (σημειώστε ✓ σε μια από τις δύο επιλογές)

ΝΑΙ ΟΧΙ

4.4 Θέση εργασίας θύματος κατά την ώρα του ατυχήματος (σημειώστε ✓ σε μια από τις δύο επιλογές)

Συνήθης θέση εργασίας

Περιστασιακή ή κινητή θέση εργασίας κατά τη διάρκεια ταξιδιού για λογαριασμό του εργοδότη

4.5 Τρόπος τραυματισμού (να δηλώσετε με τι ακριβώς ασχολείτο το πρόσωπο που τραυματίστηκε κατά την ώρα του ατυχήματος και να περιγράψετε περιληπτικά τις συνθήκες κάτω από τις οποίες είχε συμβεί το ατύχημα):.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

4.6 Φύση τραυματισμού και μέρος σώματος που τραυματίσθηκε (να δηλώσετε την φύση του τραυματισμού και το μέρος του σώματος που τραυματίσθηκε, όπως π.χ. κάταγμα στο πόδι, γδάρισμα του χεριού, έγκαυμα στο πρόσωπο, εξάρθρωμα καρπού κλπ.):.....
.....
.....
.....

4.7. Ημερομηνία επιστροφής του θύματος στην εργασία του μετά το ατύχημα:
(Να συμπληρώνεται μόνο στη περίπτωση που το θύμα έχει ήδη επιστρέψει στην εργασία του μετά το ατύχημα)

5. Διερεύνηση ατυχήματος από εργοδότη:

5.1 Το ατύχημα καταχωρήθηκε στο Μητρώο Ατυχημάτων του εργοδότη όπως προνοούν οι περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2002; (σημειώστε ✓ σε μια από τις δύο επιλογές)

ΝΑΙ ΟΧΙ

5.2 Ετοιμάστηκε διερεύνηση; (σημειώστε ✓ σε μια από τις δύο επιλογές):

ΝΑΙ ΟΧΙ

6. Υπεύθυνη Δήλωση: (τα πιο κάτω στοιχεία αφορούν τον εργοδότη εάν αυτός είναι φυσικό πρόσωπο ή το υπεύθυνο πρόσωπο που υποβάλλει την Γνωστοποίηση εκ μέρους του):

Όνοματεπώνυμο:

.....

...

Ιδιότητα :(π.χ. διευθυντής, μηχανικός,
επιστάτης, γραφέας κ.λ.π.)

Τηλέφωνο:

.....

Τηλεομοιότυπο:

.....

Ηλεκτρ.

Διεύθυνση:.....

....

.....

.....
Υπογραφή

Σφραγίδα

7. Ημερομηνία:

(www.tee.gr)

ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Πίνακες T1-T2

Περιγραφή των στατιστικών δεδομένων του έτους 2006 ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας. Σύμφωνα με τους ελέγχους και τους επανελέγχους που πραγματοποίησε η διεύθυνση Προγραμματισμού και Συντονισμού Τεχνικής και Υγειονομικής Επιθεώρησης(ΣΕΠΕ), επιβλήθηκαν κυρώσεις και πρόστιμα. Στους πίνακες γίνεται αναφορά στα ποσά των προστίμων που κατέβαλε κάθε κλάδος. Παρατηρείται ότι στον κλάδο της κατασκευής ο αριθμός των κυρώσεων και των μηνύσεων είναι μεγαλύτερος σε σχέση με τους άλλους κλάδους.

Πίνακας T3

Στον πίνακα T3 αναγράφονται τα εργατικά ατυχήματα που έχουν δηλωθεί στο Ι.Κ.Α. και στο Υπουργείο Απασχόλησης από το έτος 1990-2006. Παρατηρούμε πως με την πάροδο των χρόνων ο αριθμός των δηλωμένων ατυχημάτων περίπου κατά το ήμισυ.

Πίνακας T5

Στον πίνακα T5 δίνονται τα ποσοστά ατυχημάτων που παρατηρήθηκαν στις οικοδομές κατά το έτος 2006. Σύνηθες ατύχημα είναι η συμπίεση μέσα ή ανάμεσα σε αντικείμενα.

Πίνακας T7

Στον πίνακα T7 καταγράφονται τα θανατηφόρα ατυχήματα που έχουν δηλωθεί στο Ι.Κ.Α. και στο Υπουργείο Απασχόλησης τα χρονικά έτη 1990-2006. Σε αντίθεση λοιπόν με τον πίνακα T3 τα θανατηφόρα ατυχήματα αυξάνονται.

Πίνακας T16

Στον πίνακα T16 και T17 καταγράφονται τα θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα ανά ώρα και ανά μήνα. Παρατηρείται ότι κατά τους μήνες Μάιο και Ιούνιο και κατά τις ώρες 08:30-15:30, έχουμε τα περισσότερα ατυχήματα. Αυτό ίσως να

οφείλεται στην χρήση αλκοολούχων ποτών σε συνδυασμό με την υψηλή θερμοκρασία της εποχής.

Πίνακας T18

Στον πίνακα T18 αναφέρονται τα θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα που έχουν δηλωθεί στο Σ.Ε.Π.Ε. το έτος 2006. Τα ποσοστά αυτά δεν είναι 100% αληθή, καθώς πολλά από αυτά δεν δηλώνονται.(αναλυτικότερη περιγραφή στο 4^ο κεφάλαιο).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ

4.1 Γενικά

Η αναγκαιότητα εύρεσης εργασίας για τη διαβίωση ,αν στη χώρα διαμονής δεν είναι εφικτή ,στρέφει τον κόσμο προς μετανάστευση. Ο πιο εύκολος δρόμος για εργασία είναι αυτός της οικοδομής που προσλαμβάνει πιο εύκολα ανειδίκευτους εργάτες. Λόγω της ανάγκης προσλαμβάνονται για επικίνδυνες εργασίες και μετά από κάποιο ατύχημα ο φόβος απέλασης συχνά τους κάνει να συμβιβάζονται με ότι τους δοθεί και απλά συνεχίζουν με ότι μπορούν.

4.2 ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Οι εργάτες των κατασκευών κτίζουν, επισκευάζουν, διατηρούν, ανακαινίζουν, επιδιορθώνουν, συνθέτουν και κατεδαφίζουν σπίτια, κτίρια, εκκλησίες, εργοστάσια, νοσοκομεία, δρόμους, γέφυρες, στάδια ,υπόγειες σήραγγες, προβλήτες, αεροδρόμια, και άλλα.

Ένα μεγάλο μέρος αυτών των εργατών είναι ανειδίκευτοι, άλλοι ειδικευμένοι σε ένα μέρος της κατασκευής. Μέλημα των εργατών που γνωρίζουν πρέπει να είναι η δημιουργία φιλικών εργατικών σχέσεων και βοήθεια προς τους άλλους εργάτες που μπορεί να μην γνωρίζουν και αυτό επηρεάζει σημαντικά την ασφάλεια στο χώρο εργασίας. Για τους πιο πολλούς ανειδίκευτους εργάτες η κατασκευή είναι η είσοδος στο αμειβόμενο εργατικό δυναμικό.

Αυτοί αποτελούν το 5 έως 10% του εργατικού δυναμικού των ανεπτυγμένων χωρών. Οι περισσότεροι από αυτούς είναι μετανάστες ,οι οποίοι δεν είναι πολλοί καλοί γνώστες της γλώσσας με αποτέλεσμα να δημιουργείται πρόβλημα στην ομάδα που χρειάζεται να κάνει συλλογική δουλειά κατά την διάρκεια της εργασίας.

Στην προσπάθεια τους για εύρεση εργασίας δηλώνουν δυνατότητες τις οποίες δεν έχουν. Δεν είναι σημαντικό γ'αυτούς τόσο η γνώση όσο η εύρεση εργασίας.

Στην Ελλάδα στη δεκαετία του '70 με την αύξηση των επενδύσεων παρατηρείται στενότητα στην αγορά εργασίας και το ξένο εργατικό δυναμικό εμφανίζεται στην χώρα μας. Το '80 κυμαίνεται γύρω στα 30.000 άτομα.

Μετά το 80 έχουμε έντονο μεταναστευτικό ρεύμα που ασχολείται με τις ανειδίκευτες εργασίες. Με ανεπίσημες πληροφορίες είναι γύρω στις 300.000 άτομα.

Η ασφάλιση σε εργαζομένους χωρίς άδεια είναι υποχρεωτική, διευκρινίζεται όμως ότι δεν είναι δυνατή η εφαρμογή του άρθρου 31 του νόμου 1975/1991.

Πάντως μετά την έλευση του ασφαλιστικού κινδύνου στον αλλοδαπό χωρίς άδεια δεν είναι δυνατή η ικανοποίηση οποιουδήποτε θέματός του.

Το 99 υποβλήθηκαν για χορήγηση άδειας παραμονής 352.632 αιτήσεις με μεγαλύτερο ποσοστό Αλβανικής προέλευσης. Με βάση το φύλλο πλειοψηφία των αλλοδαπών εργαζομένων είναι άνδρες.

Από τους 600 με 700.000 που υπολογίζεται ότι είναι ο αριθμός των οικονομικών μεταναστών στην Ελλάδα οι 300.000 έχουν λευκή κάρτα και είναι ασφαλισμένοι. Αντίστοιχα μόνο 20.000 έχουν αποκτήσει πράσινη κάρτα εργασίας (περιέχει αποδεικτικά στοιχεία για την απασχόληση).

Παρατηρούνται κενά και αδυναμίες επισημαίνει το ελληνικό συνδικαλιστικό κίνημα τη στιγμή που παρέχεται κάρτα προσωρινής άδειας παραμονής με δυνατότητα ανανέωσης ενός ακόμη τριμήνου δημιουργείται ένα αίσθημα φόβου πιθανής απέλασης στους μετανάστες με αποτέλεσμα να μην καταγράφονται.

Δεν υπάρχει κάποια κρατική μέριμνα ή υπηρεσία αποδοχής αυτών των ανθρώπων. Έχουν δημιουργηθεί ωστόσο ορισμένοι ιδιωτικοί και φιλανθρωπικοί φορείς με περιορισμένες κοινωνικές δραστηριότητες.

Οι υπηρεσίες αυτές είναι:

1. Η Διεθνής Κοινωνική Υπηρεσία που λειτουργεί στα ΝΠΙΔ. Ξεκίνησε την δραστηριότητά της το 1971 και έχει χαρακτήρα συμβουλευτικό απέναντι στους αλλοδαπούς και ενημέρωσης σε θέματα που μπορεί να τους απασχολούν. Όπως πληροφορίες για νομικά θέματα, για εργασιακές σχέσεις, για εκπαίδευση και για σωματική και ψυχική υγεία.
2. Η Διεθνής Φιλανθρωπική Οργάνωση Κάριτας-Ελλάς που προσφέρει ορισμένες κοινωνικές υπηρεσίες και παροχές σε περιορισμένο αριθμό

προσφύγων όπως κοινωνική εργασία σε άτομα με ειδικές ανάγκες ,υλικές παροχές και βοήθεια σε περίπτωση ασθένειας.

Οι αμοιβές των αλλοδαπών είναι πιο χαμηλές από αυτές που δίνονται στους Έλληνες και γενικά οι ξένοι απασχολούνται σε βαριές και ανθυγιεινές εργασίες ενώ αντιμετωπίζουν συνεχώς το φάσμα της ανεργίας. Παράλληλα ο φόβος της απέλασης τους κάνει να μην αναφέρουν τα ατυχήματα αλλά να συμβιβάζονται με τον εργοδότη.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Αν κανείς ασχοληθεί με το ζήτημα αυτό θα καταλάβει ότι τα εφόδια υπάρχουν αρκεί εμείς να τα εκμεταλλευτούμε και να τα χρησιμοποιήσουμε με τέτοιο τρόπο ώστε να αποδώσουν για να επιτύχουμε τον στόχο μας που είναι η ασφάλεια και η υγεία στον κλάδο της οικοδομής.

Η πολιτεία έχει αρχίσει να ενδιαφέρεται αισθητά δημιουργώντας στελέχη τέτοια όπως

- ο τεχνικός ασφαλείας,
- ο γιατρός εργασίας
- το σώμα επιθεωρητών

Όλοι αυτοί ασχολούνται με την παρακολούθηση της εφαρμογής της νομοθεσίας ώστε να επιτευχθεί η πρόληψη στην εργασία και με τη δυνατότητα επιβολής διοικητικών κυρώσεων στον εργοδότη που δε συμμορφώνεται με τις κείμενες διατάξεις. Παράλληλα η πολιτεία διοργανώνει ημερίδες και σεμινάρια για να καταλήξουν όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς στις λύσεις που πρέπει να παρθούν για να αποτρέψουμε τα ατυχήματα. Η νομοθεσία για τον κλάδο υπάρχει, αρκεί ο κάθε ενδιαφερόμενος να ενημερώνεται και να προσπαθεί όσον το δυνατό περισσότερο να την τηρεί και στα σημεία που δεν μπορεί να βρίσκει τρόπους διαφορετικούς που θα μειώσουν την επικινδυνότητα της εργασίας.

Ο ρόλος του μηχανικού είναι σημαντικός γιατί στη δική του μελέτη θα εργαστούν. Αν η μελέτη είναι οργανωμένη και σε κάθε σημείο τυποποιημένη, τότε οι εργαζόμενοι δε θα έχουν τη δυνατότητα ν' αυτοσχεδιάσουν και από αμέλεια να προκαλέσουν αυτό που προσπαθούμε ν' αποφύγουμε. Η συνεχής επίβλεψή του θα είναι αυτή που θα προλάβει το ατύχημα γιατί οι γνώσεις του μπορούν να δημιουργήσουν ασπίδα προστασίας στον εργαζόμενο. Η επαφή του με τον εργολάβο που θ' αναλάβει την διεκπεραίωση της μελέτης να είναι

τέτοια που να του αναφέρει τα σημεία που θα πρέπει να προσέξει για να δημιουργήσει όσον το δυνατό ασφαλέστερο εργασιακό περιβάλλον.

Ο εργολάβος είναι αυτός που είναι σε άμεση επαφή με τον οικοδόμο γιατί αυτός είναι ο εργοδότης του. Επαφίεται λοιπόν σε αυτόν να τον ενημερώσει για τους κινδύνους που απορρέουν από την εργασία του και να του επιβάλλει τη χρήση των ατομικών μέτρων ασφάλειας αναλόγως κάθε φορά με τις ανάγκες που έχει η εργασία.

Ο εργαζόμενος από την άλλη λόγω της ανάγκης του για εργασία συμβιβάζεται με ότι έχει. Το δικό του ενδιαφέρον θα είναι αυτό που θα καταστήσει δυνατό το επίτευγμα του στόχου, την πρόληψη. Στην ουσία όλα γίνονται για αυτόν για να διασφαλιστεί η ασφάλεια και η υγεία του, άρα πρέπει να προσπαθήσει να ενημερωθεί. Να ελέγχει και αυτός για τυχόν παραλήψεις που μπορούν να προκαλέσουν ατύχημα και να ενημερώνει τον εργοδότη του για να το τακτοποιήσει. Με τη δυνατότητα πλέον αντιπροσώπου των εργαζομένων η κατάσταση βελτιώνεται γιατί υπάρχει κάποιος να ασχοληθεί από την άλλη πλευρά.

Είναι αποδεδειγμένο ότι από τα λάθη μαθαίνει κανείς, άρα η νομολογία είναι αυτή που θα μας δώσει τα στοιχεία να κατανοήσουμε που βρισκόταν το λάθος και είχαμε αυτό το αποτέλεσμα. Πάνω σε αυτήν αν στηριχθούμε μπορούμε να πάρουμε δεδομένα για να καλυτερεύσουμε τη νομοθεσία ή να βρούμε τα κενά που αφήνει και επέρχεται το μη επιδιωκόμενο αποτέλεσμα. Στην πράξη μπορείς να καταλάβεις αν είναι εφικτά να γίνουν αυτά που γράφονται.

Η προσπάθεια θα πρέπει να επικεντρωθεί στην πρόληψη που είναι η τήρηση των μέτρων ασφάλειας και υγείας γιατί από εκεί πηγάζουν όλα και από εκεί θα μπορέσουμε να φτάσουμε να έχουμε μικρά νούμερα στα στατιστικά δελτία.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. «Ασφάλεια και Υγεία στις Κατασκευές», ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., Αθήνα 2000
2. «Η Τυποποίηση σε Θέματα Υγείας και Ασφάλειας της Εργασίας», ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., Αθήνα 2003
3. Συλλογή πληροφοριών από προσωπικά αρχεία πολιτικών μηχανικών.
4. Στατιστικές πληροφορίες από το Υπουργείο Οικονομικών.
5. Σ.Ε.Π.Ε. Δ/ση Προγραμματισμού και Συντονισμού Τεχνικής και Υγειονομικής Επιθεώρησης
6. Ηλεκτρονικές διευθύνσεις :
www.IKA.gr
www.elinyae.gr
www.tee.gr
www.mlsi.gov
www.yperga.gr
www.somtechnik.gr
7. «Αλλοδαποί εργαζόμενοι», Γεώργιος Κόλλιας- Δημήτριος Κατσορίδας (1999).
8. Οι φωτογραφίες είναι από το βιβλίο «Η Τυποποίηση σε Θέματα Υγείας και Ασφάλειας της Εργασίας», ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., Αθήνα 2003

